

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

С. М. Лушко

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з дисципліни:
«Податкова система»

для студентів спеціальностей
071 «Облік і оподаткування»,
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
073 «Менеджмент»,
076 «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»

Випуск 319

Миколаїв – 2021

Рекомендовано до друку вченою радою Чорноморського національного університету імені Петра Могили (протокол № 1 від 14 січня 2021 р.).

Рецензент:

Белінська С. М., кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та аудиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Л 82

Лушко С. М. Методичні вказівки з дисципліни : «Податкова система» для студентів спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / С. М. Лушко. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 116 с. – (Методична серія ; вип. 319).

Методичні вказівки з курсу «Податкова система» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» розроблені згідно з ОПП дисципліни.

Навчальна дисципліна Податкова система складається з 4 кредитів та вивчається протягом 6 семестру.

Методичні вказівки обговорені на засіданні кафедри фінансів і кредиту та рекомендовані до застосування для студентів 3 курсу галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

УДК 336.221.4(076)

© Лушко С. М., 2021

© ЧНУ ім. Петра Могили, 2021

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тематичний зміст дисципліни	10
План практичних занять.....	13
1. Сутність і види податків	13
2. Організація податкової системи	19
3. Державна податкова служба України	24
4. Податок на доходи фізичних осіб. Військовий збір	26
5. Єдиний соціальний внесок.....	35
6. Податок на прибуток підприємств	42
7. Екологічний податок	48
8. Рентна плата	52
9. Місцеві податки і збори. Транспортний податок.....	57
10. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	61
11. Плата за землю	65
12. Туристичний збір	69
13. Збір за місця для паркування транспортних засобів	73
14. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності....	76
15. Податок на додану вартість	87
16. Акцизний податок.....	92
17. Мито.....	103
18. Основні порушення у сфері оподаткування та відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	109
Перелік питань, що виносяться на підсумковий контроль	111
Список рекомендованої літератури	113

ВСТУП

Поняття «податкова система» в науковій літературі розглядається у вузькому та в широкому значеннях. У вузькому значенні це поняття являє собою сукупність податків і зборів, які стягуються на території нашої країни відповідно до Податкового кодексу України. У широкому розумінні «податкова система» є сукупністю підсистем, до яких належать підсистема оподаткування, підсистема податкового законодавства, підсистема платників податків та підсистема податкових органів.

У дисципліні «Податкова система» вивчаються особливості функціонування зазначених підсистем. Курс передбачає надання студентам знань, які необхідні майбутнім спеціалістам для здійснення функціональних обов'язків у сфері оподаткування та митної справи.

Метою курсу є вивчення ретроспективи, особливостей, принципів побудови та функціонування податкової системи України.

Предметом курсу виступає формування теоретичних знань та практичних навичок у сфері нарахування та сплати податків і зборів, визначення відповідальності за порушення податкового законодавства та вивчення зарубіжного досвіду в сфері оподаткування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні

знати:

- принципи побудови та складові податкової системи в Україні;
- склад та структуру податкових і митних органів України;
- основні елементи податків та механізм їх нарахування та сплати;
- порядок складання звітності та сплати до бюджету основних видів податків і зборів;
- принципи управління податковим навантаженням на підприємстві;
- схеми податкової оптимізації (уникнення, ухилення) від сплати податків та відповідальність платників податків і зборів за порушення податкового законодавства;

вміти:

- володіти професійною лексикою в сфері оподаткування;
- нараховувати загальнодержавні та місцеві податки та збори;
- заповнювати податкову звітність;
- розраховувати податкове навантаження на макрорівні;

– користуватися нормативно-правовим актами в сфері оподаткування;

– користуватися науковою літературою з податкової проблематики та застосовувати отримані знання у професійній діяльності.

Методичні рекомендації з курсу «Податкова система» мають на меті допомогти студентам оволодіти знаннями з цієї дисципліни і включають: структуру кредиту, тематичний план семінарських занять з програми курсу, практичні завдання, питання, що виносяться на підсумковий контроль, список рекомендованої літератури.

Програмні компетентності 071 «Облік і оподаткування»

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 2	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 8	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 12	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК 14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 2	Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
СК 4	Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.
СК 8	Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ПРН 2	Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.
ПРН 3	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

Продовження таблиці

ПРН 4	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.
ПРН 6	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
ПРН 7	Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.
ПРН 17	Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.
ПРН 21	Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
ПРН 22	Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Програмні компетентності

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 07	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 03	Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
СК 05	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
СК 08	Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Продовження таблиці

Програмні результати навчання	
ПРН 1	Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ПРН 4	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
ПРН 5	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
ПРН 7	Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПРН 11	Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
ПРН 14	Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
ПРН 16	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
ПРН 17	Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
ПРН 21	Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
ПРН 22	Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Програмні компетентності 073 «Менеджмент»

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
ЗК 4	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 14	Здатність працювати у міжнародному контексті.
ЗК 15	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Продовження таблиці

Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 1	Здатність визначати та описувати характеристики організації.
СК 2	Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
СК 6	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
СК 13	Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.
Програмні результати навчання	
ПРН 4	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
ПРН 6	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
ПРН 8	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
ПРН 11	Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
ПРН 12	Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
ПРН 15	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
ПРН 18	Здатність застосовувати в професійній діяльності знання міжнародних норм та законодавства України у сферах безпеки життєдіяльності, охорони праці і цивільного захисту.

Програмні компетентності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 2	Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях бізнесу в сфері послуг.
ЗК 6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 10	Здатність діяти відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 2	Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування бізнесу у сфері послуг, підприємницьких,

	торговельних і біржових структур.
СК 6	Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів, у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності, а також бізнесу у сфері послуг.
СК 8	Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування у бізнесі в сфері послуг, підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.
Програмні результати навчання	
ПРН 2	Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ПРН 5	Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
ПРН 7	Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.
ПРН 9	Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.
ПРН 11	Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.
ПРН 12	Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.
ПРН 14	Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ПРН 18	Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.
ПРН 19	Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.
ПРН 21	Демонструвати здатність до прийняття рішень щодо організації та веденні бізнесу у сфері послуг, підприємництва та торгівлі в умовах ризику та невизначеності.
ПРН 22	Застосовувати методи та інструменти аналізу, планування та управління грошовими потоками та фінансово-економічними результатами бізнесу у сфері послуг, підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Сутність і види податків 1. Передумови виникнення і розвитку податків, основні етапи становлення. 2. Види податків та податкових платежів, їх класифікація. 3. Функції податків та їх роль у фінансовій політиці держави. 4. Елементи податку та їх характеристика. 5. Принципи та способи стягнення податків.
2	Тема 2. Організація податкової системи 1. Поняття податкової системи. 2. Становлення податкової системи України. 3. Устрій податкової системи України.
3	Тема 3. Державна податкова служба 1. Структура ДПС та її функції. 2. Податкова міліція: обов'язки, права, функції. 3. Завдання, права і обов'язки органів ДПС.
4	Тема 4. Податок на доходи фізичних осіб. Військовий збір 1. Платники ПДФО. 2. Об'єкт та база оподаткування ПДФО. 3. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу. 4. Ставки податку. 5. Податкові соціальні пільги. 6. Податкова знижка. 7. Строк і порядок сплати та подання звітності. 8. Відповідальність за порушення законодавства в сфері ПДФО. 9. Військовий збір.
5	Тема 5. Єдиний соціальний внесок 1. Платники ЄСВ. 2. База нарахування ЄСВ. 3. Розмір ЄСВ. 4. Порядок обчислення і сплати ЄСВ.
6	Тема 6. Податок на прибуток підприємств 1. Платники податку та об'єкт оподаткування. 2. Порядок визначення доходів та їх склад. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування. 3. Порядок визнання доходів. Склад витрат та порядок їх визнання. 4. Амортизація основних засобів. 5. Ставки податку. 6. Порядок обчислення податку. 7. Податкові пільги. 8. Особливості оподаткування окремих видів операцій та платників податків.

7	Тема 7. Екологічний податок 1. Платники екологічного податку. 2. Об'єкт та база оподаткування екологічного податку. 3. Ставки екологічного податку. 4. Порядок обчислення екологічного податку. 5. Порядок подання податкової звітності та сплати екологічного податку.
8	Тема 8. Плата за ресурси та послуги 1. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин. 2. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. 3. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. 4. Рентна плата за спеціальне використання води. 5. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. 6. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.
9	Тема 9. Місцеві податки і збори 1. Склад податку на майно. 2. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. 3. Транспортний податок. 4. Плата за землю. 5. Туристичний збір. 6. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
10	Тема 10. Спрощена система оподаткування (ССО) 1. Сутність ССО. Податки, які замінює ССО. 2. Суб'єкти господарської діяльності, які можуть перейти на ССО. 3. Групи ССО. 4. Види діяльності, які можуть та не можуть провадитися на ССО. 5. Суб'єкти, що не можуть бути платниками єдиного податку. 6. Ставки єдиного податку для I–III груп ССО. 7. Порядок визначення доходів та їх склад для платників I–III груп. 8. Об'єкт та база оподаткування для платників IV групи. 9. Податковий звітний період. Порядок нарахування та сплати. 10. Ведення обліку та складання звітності платниками ЄП. 11. Відповідальність платників ЄП. 12. Порядок реєстрації платником ЄП та анулювання реєстрації.
11	Тема 11. Податок на додану вартість 1. Платники ПДВ. Визначення об'єкта оподаткування. 2. Місце постачання товарів та послуг. Дата виникнення податкових зобов'язань. 3. Визначення бази оподаткування. 4. Ставки податку.

Продовження таблиці

	5. Операції, що не є об'єктом оподаткування. Операції, звільнені від оподаткування. 6. Податковий кредит. 7. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до державного бюджету України або відшкодуванню з державного бюджету України, та строки проведення розрахунків. 8. Податкова накладна. 9. Особливості оподаткування окремих видів діяльності та спеціальні режими оподаткування.
12	Тема 12. Акцизний податок 1. Платники податку. 2. Об'єкти оподаткування. База оподаткування. 3. Підакцизні товари та ставки податку. 4. Порядок обчислення податку та особливості обчислення акцизного податку в окремих випадках. 5. Строки сплати податку. 6. Маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів марками акцизного податку. 7. Акцизні склади.
13	Тема 13. Мито 1. Основи митної справи в Україні. 2. Загальна характеристика та види мита. 3. Митна вартість. 4. Митні пільги. 5. Порядок нарахування та сплати мита.
14	Тема 14. Основні порушення в сфері оподаткування та відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства 1. Основні форми зменшення податкових платежів на підприємстві. 2. Види відповідальності за порушення податкового законодавства.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Сутність і види податків

Питання до семінару

1. Історичний розвиток податків та їх еволюційні форми.
2. Теоретичне обґрунтування вченими сутності податків.
3. Назвіть два основні підходи до обґрунтування поняття «податок».
4. Охарактеризуйте основні функції податків.
5. Опишіть дві підфункції податків та обґрунтуйте, чому вони є складовими розподільчо-регулюючої функції.
6. Перелічіть та поясніть зміст основних елементів податку.
7. Сформулюйте чотири класичні принципи оподаткування.
8. Назвіть принципи податкового законодавства України.
9. Які існують способи стягнення податків?
10. Класифікація податків залежно від рівня державних структур: види та приклади.
11. Класифікація податків залежно від форми оподаткування: види та приклади.
12. Класифікація податків залежно від способу оподаткування: види та приклади.
13. Класифікація податків залежно від способу зміни податкових ставок: види та приклади.
14. Класифікація податків залежно від платника: види та приклади.
15. Опишіть сутність фіскальної політики та назвіть її головні задачі.
16. Перелічіть основні інструменти (важелі) фіскальної політики та поясніть їх вплив на економічний розвиток.
17. Поясніть в чому полягає суть дискреційної та недискреційної фіскальної політики.

Практичні завдання

1. Використовуючи професійну лексику, поясніть значення таких термінів: жертвоприношення, фураж, домени, регалії, фіск, платник податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування, податковий період, податкова пільга, фіскальна політика, дискреційна фіскальна політика, недискреційна фіскальна політика.

2. Поєднати вченого з його висловом

1	Е. Селігман	А	Неминучі тільки дві речі – смерть і податки.
2	Д. Міль	Б	Податки – це плата за надані державою неподільні суспільні послуги.
3	Б. Франклін	В	Податок – плата з боку виробництва за сприятливі умови господарювання

Закінчення таблиці

4	Монтеск'є	Г	Податки спочатку розглядалися як подарунок урядові, пізніше – були формою виконання прохання уряду, а з XVII ст. стають обов'язковими, регулярними та примусовими.
5	Ж.-Б. Сей, Ф. Нітті	Д	Податки – це плата за послуги держави
6	А. Сміт, Д. Рікардо	Е	Податок – це частина, яку кожний громадянин віддає зі свого майна, для того, щоб забезпечити охорону тієї частини, що залишається в нього, аби використати її із більшим задоволенням.

3. Визначте основні елементи податку:

✓ Громадянин П. Скляр працює охоронцем на ТОВ «Лаванда». В останній день місяця він отримав заробітну плату у розмірі 10 000 грн.
✓ Громадянка Терещенко П. має у своїй власності будинок площею 600 м².

✓ Приватне підприємство «Сонар» у результаті своєї діяльності здійснює викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю (600 тонн).

4. Питання для дискусії: як ви вважаєте, чи забезпечується принцип соціальної справедливості в податковому законодавстві України? Відповідь обґрунтуйте прикладами із зарубіжного досвіду або статистичними даними.

Тести

1. Найдавнішою формою оподаткування, яка стягувалася як добровільно, так і примусово, була:
 - а) домени;
 - б) податки на власність;
 - в) подать;
 - г) жертвоприношення.
2. Покладена державою на населення повинність виконувати певну роботу або надавати власне майно у користування органів державної влади – це:
 - а) домени;
 - б) податки на власність;
 - в) подать;
 - г) фураж.
3. Як називалися податки, які сплачувалися за державне майно (землі, ліси...)?
 - а) домени;
 - б) податки на власність;

- в) подать;
 - г) фураж.
4. Доходи від державної монополії на здійснення певних видів діяльностей (збирати плату за проїзд територіями, судові штрафи, право карбувати монету тощо) мало назву:
- а) домени;
 - б) регалії;
 - в) подать;
 - г) фураж.
5. Основними видами регалій були:
- а) «безхазяйна регалія»;
 - б) митна та судова;
 - в) монетарна;
 - г) всі відповіді правильні.
6. Найпростіша форма прямого податку, який стягувався незалежно від розміру доходу чи майна людини (етап товарно-грошових відносин), мала назву:
- а) домени;
 - б) регалії;
 - в) подать;
 - г) фураж.
7. Як називався податок, який виник з розвитком державності поряд із виплатами церквам і храмам?
- а) церковна десятина;
 - б) митна десятина;
 - в) державна десятина;
 - г) світська десятина.
8. Кому належить вислів: «Неминучі тільки дві речі – смерть і податки»?
- а) А. Сміт;
 - б) Дж. Вашингтон;
 - в) Дж. Кейнс;
 - г) Б. Франклін.
9. З економічної точки зору податки – це:
- а) обов'язкові платежі до бюджетів різних рівнів;
 - б) обов'язкові платежі до державних цільових фондів;
 - в) сукупність економічних відносин між фізичними і юридичними особами щодо наповнення бюджету;
 - г) сукупність економічних відносин між державою, суб'єктами господарювання та населенням щодо формування фінансових ресурсів держави.

10. Назвіть дві основні функції податків:
 - а) фінансова і монетарна;
 - б) фінансова і розподільчо-регулююча;
 - в) фінансова і соціальна;
 - г) соціальна і контрольна.
11. Сутність якої функції податків полягає у акумулюванні фінансових ресурсів до бюджету та створення матеріальної основи для функціонування держави?
 - а) монетарної;
 - б) фінансової;
 - в) розподільчо-регулюючої;
 - г) стимулюючої.
12. Яку частку становлять податкові надходження в загальній структурі доходів державного бюджету України?
 - а) близько 80 %;
 - б) близько 30 %;
 - в) близько 50 %;
 - г) майже 100 %.
13. Як називається принцип, відповідно до якого розмір податку визначається величиною доходу, а ставка податку однакова для юридичних і фізичних осіб з однаковим доходом?
 - а) обов'язковості оподаткування;
 - б) справедливості оподаткування;
 - в) ефективності податкових систем;
 - г) простоти податкової системи.
14. Залежно від співвідношення розміру податкової ставки із величиною доходу/прибутку, податкові ставки бувають:
 - а) прогресивні;
 - б) регресивні;
 - в) пропорційні;
 - г) всі відповіді правильні.
15. Які податкові ставки до податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток підприємств діють в Україні?
 - а) прогресивні;
 - б) регресивні;
 - в) пропорційні;
 - г) всі відповіді правильні.
16. До якої ознаки класифікації відносяться прямі та непрямі податки?
 - а) спосіб оподаткування;
 - б) форма оподаткування;
 - в) економічний зміст об'єкта оподаткування;
 - г) немає правильної відповіді.

17. Які податки сплачуються платником податку опосередковано через цінові механізми?
 - а) прямі;
 - б) непрямі;
 - в) реальні;
 - г) особові.
18. До податків на споживання належить:
 - а) ПДФО;
 - б) ППП;
 - в) ЄСВ;
 - г) ПДВ.
19. До податків на доходи належить:
 - а) ПДФО;
 - б) ППП;
 - в) ЄП;
 - г) всі відповіді правильні.
20. До головних задач фіскальної політики не відносять:
 - а) стійкий ріст національного доходу і повна зайнятість;
 - б) рівновага платіжного балансу країни;
 - в) помірні темпи інфляції;
 - г) згладжування циклічних коливань економіки.
21. Інструментами фіскальної політики є:
 - а) оподаткування і державні видатки;
 - б) облікова ставка та норма резервування;
 - в) купівля-продаж цінних паперів;
 - г) всі відповіді правильні.
22. Свідоме державне регулювання оподаткування і державних витрат з метою впливу на ВВП, зайнятість, інфляцію та економічне зростання являю собою проведення урядом ... політики:
 - а) дискреційної;
 - б) недискреційної;
 - в) боргової;
 - г) валютної.
23. Який вид дискреційної політики застосовується якщо державні витрати збільшуються, а рівень оподаткування зменшується?
 - а) стимулююча;
 - б) стримуюча;
 - в) монетарна;
 - г) валютна.

24. Який вид дискреційної політики застосовується якщо державні витрати зменшуються, а рівень оподаткування збільшується?
- стимулююча;
 - стримуюча;
 - монетарна;
 - валютна.
25. До «вбудованих стабілізаторів» автоматичної фіскальної політики належать:
- норма резервування та облікова ставка;
 - система соціальних виплат (в т. ч. по безробіттю та малозабезпеченим верстам населення);
 - купівля-продаж цінних паперів;
 - всі відповіді правильні.

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

2. Організація податкової системи

Питання до семінару

1. Поясніть, в чому полягає різниця між поняттями «податок», «збір», «внесок». Наведіть приклади в українській та зарубіжних податкових системах.

2. Поясніть, в чому полягає різниця між поняттями «податкова система», «система оподаткування», «система податків і зборів».

3. Зобразіть та опишіть схему податкової системи України.

4. Який склад системи податків і зборів України?

5. Які бувають види систем оподаткування? Наведіть приклади.

Практичні завдання

1. Опишіть основні етапи становлення податкової системи України.

2. Напишіть есе на одну з тем:

1) Податкова система має бути ефективною чи справедливою?

2) Порівняльна характеристика прогресивної, регресивної та пропорційної систем оподаткування, переваги і недоліки кожної з них.

3. Зробити доповідь про податкові системи зарубіжних країн. Для цього виду роботи студентам необхідно об'єднатися в групи по 2–3 особи. Вибір країни здійснюється за бажанням, але країни повинні не повторюватися. Результати доповіді оформити у вигляді презентації. Кожна група студентів має створити конференцію в Zoom, запустити презентацію (демонстрація екрана) та зробити запис конференції. У студента, який доповідає, має бути увімкнене відео. Запис конференції завантажити на YouTube (доступ за посиланням). У Moodle необхідно завантажити посилання на відео. В ході підготовки презентації податкову систему обраної країни треба порівняти з податковою системою України.

4. Тренінгова вправа «Опоненти». Для цієї вправи потрібно двоє студентів, які виступатимуть опонентами стосовно один одного. Викладач видає їм по одній картці, на якій написана теза.

Тези: 1) податкове навантаження в Україні є високим, що гальмує розвиток економіки країни; 2) податкове навантаження в Україні є помірним і не перешкоджає розвитку економіки країни.

Студенти отримують картки та мають 5 хвилин на підготовку. Потім презентують свої доповіді перед аудиторією студентів (критики). Час доповіді – 2–3 хвилини. Оцінюється аргументованість, впевненість у своїх аргументах та вміння відстоювати свою думку без конфліктів.

Опоненти можуть ставити питання один одному, а студенти в аудиторії – обом опонентам.

Після дискусії студенти-критики висловлюють свої враження від виступів опонентів, а викладач підбиває загальний підсумок та підкреслює, що було досягнуто в результаті виконання цієї справи.

Тести

1. Як називається обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється відповідно до Податкового Кодексу України та не має цільового призначення?
 - а) податок;
 - б) збір;
 - в) внесок;
 - г) штраф.
2. Як називається обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється відповідно до Податкового кодексу України з умовою отримання платником спеціальної вигоди?
 - а) податок;
 - б) збір;
 - в) внесок;
 - г) штраф.
3. Як називається обов'язковий платіж, який сплачують роботодавці за себе та своїх працівників до Державних Цільових Фондів в Україні?
 - а) податок;
 - б) збір;
 - в) внесок;
 - г) штраф.
4. До загальнодержавних податків НЕ належить:
 - а) податок на прибуток підприємств;
 - б) податок на додану вартість;
 - в) мито;
 - г) податок на майно.
5. До загальнодержавних податків і зборів НЕ належить:
 - а) військовий збір;
 - б) туристичний збір;
 - в) ПДВ;
 - г) мито.
6. Який з наведених податків є місцевим?
 - а) єдиний податок;
 - б) екологічний податок;
 - в) податок на доходи фізичних осіб;
 - г) податок на прибуток підприємств.

7. Який з наведених варіантів податків, зборів, внесків НЕ надходить до місцевих бюджетів?
 - а) єдиний податок;
 - б) податок на нерухоме майно;
 - в) податок (плата) на землю;
 - г) єдиний соціальний внесок.
8. До загальнодержавних податків в Україні належить:
 - а) туристичний збір;
 - б) екологічний податок;
 - в) єдиний податок;
 - г) податок на нерухоме майно.
9. До місцевих податків в Україні не належить:
 - а) транспортний податок;
 - б) плата за землю;
 - в) єдиний податок;
 - г) податок на рекламу.
10. Який з наведених варіантів податків, зборів, внесків не надходить до державного бюджету?
 - а) податок на прибуток підприємств;
 - б) рентна плата;
 - в) податок на додану вартість;
 - г) єдиний соціальний внесок.
11. Який з наведених зборів зараз справляється в Україні?
 - а) туристичний збір;
 - б) збір з власників собак;
 - в) збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства;
 - г) пенсійний збір під час обміну валют.
12. Який з податків є прямим?
 - а) акцизний податок;
 - б) мито;
 - в) ПДВ;
 - г) ПДФО.
13. Який з податків є непрямим?
 - а) ПДВ;
 - б) ПДФО;
 - в) ППП;
 - г) податок на майно.

14. Система оподаткування, за якої ставка податку зростає із зростанням прибутку називається:
 - а) прогресивна;
 - б) регресивна;
 - в) пропорційна;
 - г) фіксована.
15. Система оподаткування, за якої ставка податку зменшується із зростанням прибутку, називається:
 - а) прогресивна;
 - б) регресивна;
 - в) пропорційна;
 - г) фіксована.
16. Яка система оподаткування доходів та прибутків діє в Україні (прогресивна, регресивна, пропорційна)?
 - а) прогресивна;
 - б) регресивна;
 - в) пропорційна;
 - г) змішана.
17. Яку назву має «подохідний» податок, який сплачують платники податку на спрощеній системі оподаткування?
 - а) єдиний податок;
 - б) ПДФО;
 - в) ППП;
 - г) ЄСВ.
18. Яку назву має «подохідний» податок, який сплачують фізичні особи – підприємці на загальній системі оподаткування?
 - а) єдиний податок;
 - б) ПДФО;
 - в) ППП;
 - г) ЄСВ.
19. Яку назву має «подохідний» податок, який сплачують юридичні особи на загальній системі оподаткування?
 - а) єдиний податок;
 - б) ПДФО;
 - в) ППП;
 - г) ЄСВ.
20. Порядок розподілу загальнодержавних і місцевих податків і зборів між бюджетами різних рівнів регламентується:
 - а) Податковим Кодексом України;
 - б) Бюджетним Кодексом України;
 - в) Законом України «Про систему оподаткування»;
 - г) Законом України «Про міжбюджетні відносини».

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	

3. Державна податкова служба України

Питання до семінару

1. Охарактеризуйте основні етапи становлення податкової служби в Україні.
2. Як називалися попередні відомства ДПС в Україні та в чому полягала суть їх трансформації.
3. Якими нормативно-правовими актами керується у своїй діяльності ДПС.
4. Яке підпорядкування має ДПС?
5. Порядок призначення на посаду та звільнення з посади голови ДПС. Хто зараз очолює ДПС України?
6. Опишіть структуру ДПС України.
7. Опишіть структуру ГУ ДПС в Миколаївській області.
8. Які територіальні органи ГУ ДПС в Миколаївській області?
9. Дайте визначення поняттю «великі платники податків» та назвіть приклади як в цілому по Україні, так і в Миколаївській області.
10. Назвіть основні завдання ДПС.
11. Які функції виконує податкова міліція в Україні?
12. Які завдання покладені на податкову міліцію?
13. Назвіть основні вимоги до посадової особи підрозділів ДПС України.

Практичні завдання

1. Зобразіть схематично структуру ДПС України.
2. Зобразіть схематично структуру ГУ ДПС в Миколаївській області.
3. Використовуючи дані (<https://officevp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/393222.html>), наведіть приклади великих платників податків в Миколаївській області.
4. Поясніть, у чому полягає суть реформи податкової міліції та навіщо вона необхідна в Україні.
5. Як ви вважаєте, з якою метою здійснювалися реформи щодо об'єднання та роз'єднання податкової та митної служб в Україні?

Ребуси

2	
3	
4	
5	

4. Податок на доходи фізичних осіб. Військовий збір

Питання до семінару

1. Історія становлення ПДФО в Україні.
2. Платники ПДФО.
3. Об'єкт оподаткування резидента.
4. Об'єкт оподаткування нерезидента.
5. База оподаткування ПДФО.
6. Доходи, які включаються до місячного (річного) оподаткованого доходу.
7. Доходи, які не включаються до місячного (річного) оподаткованого доходу.
8. Ставки податку.
9. Податкова соціальна пільга.
10. Податкова знижка.
11. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету.
12. Відповідальність за порушення законодавства у сфері ПДФО.
13. Військовий збір: історія запровадження та законодавство.
14. Платники збору, об'єкт та база оподаткування.
15. Звітність та терміни сплати військового збору.
16. Відповідальність за порушення законодавства у сфері справляння військового збору.

Практичні завдання

1. Використовуючи професійну лексику, поясніть значення цих термінів: податковий агент; податкова соціальна пільга; податкова знижка; прожитковий мінімум працездатної особи; трудові доходи; договір цивільно-правового характеру.

2. Заповнити податковий розрахунок за формою 1 ДФ за такими вхідними даними: ТОВ «Лаванда», код ЄДРПОУ 25257080, м. Миколаїв, вул. Шосейна, 204. Чисельність працівників – 10. Розрахунок подається за I квартал поточного року. Місячна заробітна плата встановлена у таких розмірах: директор – 50 тис. грн, бухгалтер – 20 тис. грн, юрист – 15 тис. грн, водій – 12 тис. грн, прибиральниця – 6 тис. грн, 5 робітників по 11,5 тис. грн. Заробітна плата працівникам виплачувалась вчасно та в повному обсязі. Водій є батьком 5 дітей до 18 років та написав заяву на застосування ПСП.

Яким способом, куди, у скількох примірниках та у який строк необхідно подати розрахунок за формою 1ДФ?

3. Опишіть порядок та особливості отримання податкової знижки на навчання. Зберіть необхідний пакет документів, необхідний для отримання податкової знижки на навчання (копія паспорта, копія ідентифікаційного коду, довідка про доходи за Формою 3, копія договору із закладом освіти, копії квитанцій про оплату за навчання, документи, що підтверджують ступінь споріднення, податкова декларація про майновий стан і доходи, заява, у якій зазначено реквізити для перерахування відшкодування) та заповніть декларацію про доходи і майновий стан.

4. Опишіть основні схеми податкових порушень з ПДФО та ВЗ.

Задачі

Задача 1. Тищенко Валентина працює прибиральницею в супермаркеті. Отримує мінімальну зарплатню. Визначте суму ПДФО, ВЗ та ЄСВ, що підлягають сплаті до бюджетів та державних цільових фондів. Який порядок їх перерахування та яку суму працівниця отримає до виплати.

Задача 2. Депутат ВРУ Мальцева Яна отримує заробітну плату 40 000 грн на місяць. Також цього місяця їй була нарахована премія у розмірі 12 000 грн. Розрахувати розмір ЄСВ, який підлягає сплаті в державні цільові фонди, а також розмір ПДФО та ВЗ.

Задача 3. Студенту третього курсу Нараївському Валентину нарахована стипендія у розмірі 1250 грн. Визначити суму ПДФО та ВЗ. Яка сума до виплати?

Задача 4. Студент третього курсу Водарчук Андрій 1 лютого минулого року поклав депозит в АТ КБ «ПриватБанк» сумою 10000 грн під 14 % річних. 1 лютого поточного року він вирішив закрити депозит. Яку суму він отримає на картку (сума депозиту з нарахованими відсотками) після сплати податків? Яка процедура оподаткування?

Задача 5. Лінчевський Святослав вирішив зробити заощадження. Дві президентські стипендії (1420 – грн розмір стипендії) він вирішив покласти на депозит «Соціальний» на 12 місяців під 13,25 %. Який чистий дохід він отримає на картку через рік?

Задача 6. Шеремета Артем у своєму інвестиційному портфелі має акції вітчизняних та зарубіжних підприємств. Так, 1 січня поточного року він отримав 10 000 грн дивідендів по акціях та

корпоративних правах, нарахованих резидентами – платниками податку на прибуток підприємств (ПАТ УКРЗАЛІЗНИЦЯ) та 20 000 грн нарахованих нерезидентами, інститутами спільного інвестування та суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток (AMAZON). Порахувати ПДФО і ВЗ.

Задача 7. Жиракова Катерина отримала у спадщину будинок від бабусі вартістю 150 тис. дол. США. Яку суму ПДФО та ВЗ їй необхідно сплатити? (курс 1\$ = 28 грн).

Задача 8. Завода Андрій отримав у спадщину квартиру на вул. Соборній від тітки вартістю 150 тис. дол. США. Яку суму ПДФО та ВЗ йому необхідно сплатити? (курс 1\$ = 28 грн).

Задача 9. Іванюк Іван отримав у спадщину квартиру на вул. Соборній від своєї американської тітки. Вартість квартири 150 тис. дол. США. Яку суму ПДФО та ВЗ йому необхідно сплатити? (курс 1\$ = 28 грн).

Задача 10. Феськов Віталій отримує дохід від здачі квартири в оренду в розмірі 10 тис. грн щомісяця. Які податки необхідно сплачувати на доходи, отримані від надання майна в оренду та який порядок їх сплати?

Задача 11. Щодо Луценка А. П. обвинувальним вироком суду було визнано, що він отримав хабар на суму 1 млн грн. Чи підлягає хабар оподаткуванню, якщо так, то який порядок оподаткування?

Задача 12. Дзідзьо виграв в лотерею 2 млн грн. Який порядок оподаткування виграшів у лотерею? Яка чиста сума до виплати?

Задача 13. Нечипоренко Олексій вирішив диверсифікувати ризики, оскільки сума його депозиту в банках більше 200 тис. грн і купити ОВДП. Він купив ОВДП за ставкою дохідності у гривні 9 % річних. І отримує 15 000 грн щомісяця відсотків. Яким чином оподатковується цей вид доходів? Яка сума коштів до виплати?

Задача 14. Сахно Іван в період з 14 по 28 січня надав послуги на умовах договору цивільно-правового характеру. Був складений акт виконаних робіт. Винагорода склала 4000 грн. Розрахуйте суму ПДФО, ВЗ та ЄСВ. Яка сума до виплати?

Задача 15. Громадянину Дем'яненку Леоніду нарахована пенсія 30 000 грн. Чи підлягає ця пенсія оподаткуванню? Якщо так, то обчисліть суму ПДФО і ВЗ.

Задача 16. Студент 6-го курсу факультету економічних наук займається торгівлею акціями на біржі. За минулий рік ним було зароблено 150 тис. грн. Чи потрібно йому сплачувати податки з цієї суми? Якщо так, то обчисліть їх.

Задача 17. Коваль Олександр (фізична особа – підприємець) не сплачував єдиний податок два квартали поспіль. У третьому кварталі його дохід склав 30 000 грн. Документально підтверджених витрат немає. Яку суму «прибуткового» податку він повинен сплатити?

Задача 18. Іванова М. Г. – одинока мати. Має 1 дитину віком 3 роки. Працює бібліотекарем на 0,5 ставки. Оклад 9600 грн за 1 ставку. Яку суму коштів вона отримає на руки після вирахування усіх податків?

Задача 19. Працівниця вийшла на роботу на умовах неповного робочого часу (0,5 ставки) з відпустки по догляду за дитиною до 3 років. Вона має 2 дітей: одній дитині – 2 роки, другій – 5 років. Посадовий оклад встановлено на рівні мінімальної зарплати, інших доплат і надбавок немає. Чи має право на ПСП? Яка сума до виплати?

Задача 20. Одинока мати має 2 дітей віком до 18 років. Посадовий оклад 1 січня поточного року встановлено у сумі 7000 грн, інших доплат і надбавок немає. Чи має право на ПСП? Яка сума до виплати?

Задача 21. Працівниця має 2 дітей віком до 18 років. Вона працює на повну ставку менеджером і на 0,5 ставки – інспектором із кадрів. Посадовий оклад із 1 січня поточного року за обома посадами встановлено на рівні мінімальної зарплати, доплат і надбавок немає. Чи має право на ПСП? Яка сума до виплати?

Задача 22. Джалілов Дмитро працює начальником відділу по роботі з юридичними особами в АТ КБ «ПриватБанк». Його посадовий оклад встановлено в розмірі 14 500 грн. В той же час він є батьком 5 дітей. Чи має він право на застосування ПСП та яку суму коштів він отримає до виплати?

Задача 23. Ковальський Ярослав працює продавцем у магазині спортивного одягу. Заробітна плата за місяць становить 10 000 грн. Але, у зв'язку з тим, що для написання дипломної роботи та ліквідації академічної заборгованості в університеті йому необхідно було брати відпустку без збереження заробітної плати, він відпрацював лише чверть місячної норми робочого часу. Чи має він право на застосування ПСП? Яка сума до виплати?

Задача 24. Працівник звільнився з роботи за власним бажанням з 15 лютого поточного року. За відпрацьований період йому нараховано 3000 грн. Заяву на застосування ПСП працівник написав заздалегідь. Чи має право він на застосування ПСП? Розрахувати ПДФО, ВЗ, ЄСВ.

Задача 25. Громадянин України Піскун Олег навчається в ТНЕУ за спеціальністю «Менеджмент» на контрактній формі навчання. Оплату за його навчання здійснила мама, яка працює бухгалтером в цьому університеті. Вартість контракту за 1 рік навчання становить 32 тис. грн. Заробітна плата мами за рік – 66 тис. грн (в т. ч. ПДФО 11880 грн). Розрахуйте суму податкової знижки та опишіть порядок її оформлення.

Тести

1. Яка система оподаткування щодо ПДФО зараз діє в Україні?
 - а) прогресивна;
 - б) регресивна;
 - в) пропорційна;
 - г) всі відповіді правильні.
2. Хто є платниками ПДФО в Україні?
 - а) резиденти, що отримують доходи з джерела походження в Україні та іноземні доходи;
 - б) нерезиденти, які отримують доходи з джерела походження в Україні;
 - в) податкові агенти;
 - г) всі відповіді правильні.
3. Основна ставка ПДФО в Україні:
 - а) 15 %;
 - б) 18 %;
 - в) 20 %;
 - г) 22 %.
4. Дивіденди за акціями оподатковуються за ставками:
 - а) 5 % і 9 %;
 - б) 0 %, 7 %, 20 %;
 - в) 15 % і 20 %;
 - г) не оподатковується.
5. Дохід від продажу рухомого та нерухомого майна оподатковується за ставками:
 - а) 0 %; 5 % і 18 %;
 - б) 5 % і 9 %;
 - в) 15 % і 20 %;

- г) не оподатковується.
- 6. Спадок оподатковується за ставками:
 - а) 5 % і 9 %;
 - б) 0 %, 7 %, 20 %;
 - в) 0 %, 5 % і 18 %;
 - г) не оподатковується.
- 7. Якими податками «обкладається» виграш в лотерею?
 - а) ПДФО 18 % та ВЗ 1,5 %;
 - б) ПДФО 9 % та ВЗ 1,5 %;
 - в) тільки ВЗ 1,5 %;
 - г) не оподатковується.
- 8. Якими податками «обкладаються» відсотки по депозитам?
 - а) ПДФО 18 % та ВЗ 1,5 %;
 - б) ПДФО 9 % та ВЗ 1,5 %;
 - в) тільки ВЗ 1,5 %;
 - г) не оподатковується.
- 9. Якими податками «обкладаються» відсотки по ОВДП?
 - а) ПДФО 18 % та ВЗ 1,5 %;
 - б) ПДФО 9 % та ВЗ 1,5 %;
 - в) тільки ВЗ 1,5 %;
 - г) не оподатковується.
- 10. Сума, на яку працівник має право зменшити розмір його місячного оподаткованого доходу у вигляді зарплати, отримуваної від одного роботодавця, називається:
 - а) податковий кредит;
 - б) податкове зобов'язання;
 - в) податкова соціальна пільга;
 - г) податкова знижка.
- 11. Як розраховується сума граничного розміру заробітної плати, за якого працівник матиме право на застосування ПСП?
 - а) ПМПО*коефіцієнт 1,4 і округлено до найближчих 10 грн;
 - б) мінімальна зарплата * коефіцієнт 1,4 і округлено до найближчих 10 грн;
 - в) середня зарплата по Україні * коефіцієнт 1,4 і округлено до найближчих 10 грн;
 - г) 10 мінімальних зарплат * коефіцієнт 1,4 і округлено до найближчих 10 грн.
- 12. Як визначається розмір суми, на яку можна зменшити розмір оподаткованого доходу (100 % ПСП)?
 - а) 50 % * ПМПО;
 - б) 100 % * ПМПО;
 - в) 50 % * мінімальну зарплату;

- г) 100 % * мінімальну зарплату.
13. Хто має право на застосування 150 % ПСП?
- а) платник податку, який утримує 2 і більше дітей до 18 років;
 - б) одинока мати (батько), вдова (вдівець) або опікун, піклувальник;
 - в) Герой України;
 - г) всі відповіді правильні.
14. Хто має право на застосування 150 % ПСП?
- а) платник податку, який отримує дохід, розмір якого не перевищує суми (ПМПО*1,4 і округлено до найближчих 10 грн);
 - б) особа, яка утримує дитину з інвалідністю та має дохід, розмір якого не перевищує суми (ПМПО*1,4 і округлено до найближчих 10 грн);
 - в) учасник бойових дій під час Другої світової війни, який отримує дохід, розмір якого не перевищує суми (ПМПО*1,4 і округлено до найближчих 10 грн);
 - г) учасник АТО.
15. Хто має право на застосування 200 % ПСП?
- а) батько 5 дітей, який отримує дохід, розмір якого не перевищує суми (ПМПО*1,4 і округлено до найближчих 10 грн);
 - б) учасник АТО, який отримує дохід, розмір якого не перевищує суми (ПМПО*1,4 і округлено до найближчих 10 грн);
 - в) студент, який отримує дохід, розмір якого не перевищує суми (ПМПО*1,4 і округлено до найближчих 10 грн);
 - г) Герой України, який отримує дохід, розмір якого не перевищує суми (ПМПО*1,4 і округлено до найближчих 10 грн).
16. Документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку – резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподатковуваного доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати, називається:
- а) податковий кредит;
 - б) податкове зобов'язання;
 - в) податкова соціальна пільга;

- г) податкова знижка.
17. Здійснення яких витрат дає право платнику податків на отримання податкової знижки?
- а) частина суми процентів, сплачених за користування іпотечним кредитом;
 - б) сума коштів, сплачених на користь закладів освіти для компенсації вартості навчання;
 - в) суми витрат на оплату допоміжних репродуктивних технологій;
 - г) всі відповіді правильні.
18. Як називається податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (виплаченого) на користь фізичних осіб і сум утриманого з них податку (ПДФО, ВЗ)?
- а) 1 ДФ;
 - б) 1 ПДВ;
 - в) 4 ОПП;
 - г) 1 ОПП.
19. Яка відповідальність передбачена за порушення у сфері ПДФО і ВЗ?
- а) адміністративна;
 - б) фінансова;
 - в) кримінальна;
 - г) всі відповіді правильні.
20. Яка санкція передбачена за несплату узгодженої суми грошового зобов'язання з ПДФО та ВЗ в строки, установлені податковим кодексом України?
- а) штраф 3 % або 5 %;
 - б) штраф 10 % або 20 %;
 - в) штраф 25 % або 50 %;
 - г) штраф не застосовується.

Ребуси

1	
2	

3	
4	
5	

5. Єдиний соціальний внесок

Питання до семінару

1. Законодавство України про ЄСВ.
2. Платники ЄСВ та особи, які звільняються від його сплати.
3. База нарахування ЄСВ.
4. Основна та спеціальні ставки ЄСВ.
5. Мінімальний та максимальний розмір ЄСВ.
6. Порядок обчислення і сплати ЄСВ.
7. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування.
8. Відповідальність за несплату або несвоєчасну сплату ЄСВ.

Практичні завдання

1. Опишіть основні схеми податкових порушень зі сплати ЄСВ.
2. Визначте, яким чином здійснюється обчислення ЄСВ за минулі періоди у випадку неподання декларацій та несплати у строк зобов'язання? Який строк позовної давності по ЄСВ?
3. Яка пріоритетність погашення заборгованості по ЄСВ перед іншими видами заборгованості платника податків?
4. В яких випадках можна укласти договір про добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування та який порядок його укладення?
5. До яких органів влади мають право звертатися органи податкової служби для стягнення ЄСВ?

Задачі

Задача 1. Шевченко М. М. бажає, щоб період її навчання в університеті (1 вересня 2005 – 31 червня 2010) був зарахований їй у страховий стаж. Чи можливо це? Якщо так, то яка процедура документального оформлення та яку суму коштів їй необхідно сплатити і куди?

Задача 2. Баранова О. М. працює в АТ КБ «ПриватБанк» клієнт-менеджером. Заробітна плата за 1 місяць становить 7500 грн. Розрахувати розмір ЄСВ та визначити, хто його буде сплачувати? Яка процедура перерахунку ЄСВ?

Задача 3. Бойко Б. Г. (70 років) фізична особа – підприємець, ремонт годинників, річний дохід – 60 тис. грн. Яку суму ЄСВ йому необхідно сплачувати?

Задача 4. Білий О. Д. має інвалідність, пов'язану з вадами зору. Він працює в УТОС (в товаристві інвалідів 60 %, а фонд їх оплати праці становить 40 % від усіх працюючих). Виробництво гіпсової плитки. Оклад 6 000 грн. Розрахувати розмір ЄСВ та визначити, хто його буде сплачувати?

Задача 5. Петрова М. Г. працює викладачем в університеті на 0,6 ставки. Оклад за 1 ставку – 6500 грн. Визначити розмір ЄСВ та хто його має сплатити.

Задача 6. У результаті перевірки платника податків Терещенко С. Г. (ФОП, загальна система оподаткування) за 2018 рік була виявлена недоїмка зі сплати ЄСВ в сумі 5000 грн. (не всі доходи вказав). Який документ надсилається платнику ЄСВ та які санкції будуть щодо нього застосовані?

Задача 7. ФОП Міщенко Д. В. (спрощена система оподаткування, ІІІ група) не подав декларації по ЄСВ та не сплатив ЄСВ за 2018 рік. З 1 січня 2019 року – діяльність ФОП припинено. Який термін позовної давності? Які санкції будуть вжиті щодо підприємця? Куди має право звертатися орган доходів і зборів для стягнення ЄСВ та фінансових санкцій?

Тести

1. Яким нормативно-правовим актом регулюється збір та облік ЄСВ?
 - а) Податковим кодексом України;
 - б) Бюджетним кодексом України;
 - в) законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;
 - г) законом України «Про страхування».
2. Платниками ЄСВ є:
 - а) роботодавці;
 - б) наймані працівники;
 - в) пенсіонери;
 - г) студенти.
3. Платниками ЄСВ є:
 - а) роботодавці;
 - б) фізичні особи – підприємці та самозайняті особи;
 - в) органи, які виплачують допомогу по тимчасовій непрацездатності;
 - г) всі відповіді правильні.

4. Не є платниками ЄСВ:
 - а) роботодавці за свої працівників;
 - б) працівники;
 - в) фізичні особи – підприємці;
 - г) дипломатичні представництва і консульські установи іноземних держав.
5. Від сплати ЄСВ звільняються особи, які ... та отримують дохід від цієї діяльності:
 - а) провадять незалежну професійну діяльність (артисти, художники);
 - б) провадять незалежну професійну діяльність (нотаріуси, адвокати);
 - в) провадять релігійну (місіонерську) діяльність;
 - є) немає правильної відповіді.
6. Від сплати за себе ЄСВ звільняються:
 - а) пенсіонери та інваліди;
 - б) самозайняті особи;
 - в) особи, що провадять незалежну професійну діяльність;
 - г) немає правильної відповіді.
7. Єдиний внесок нараховується на:
 - а) лише основну заробітну плату;
 - б) основну та додаткову заробітну плату;
 - в) винагороди за ЦПД;
 - г) всі відповіді правильні.
8. Для ФОП, які обрали спрощену систему оподаткування база нарахування ЄСВ становить:
 - а) сума доходу;
 - б) сума прибутку;
 - в) самостійно визначена сума, але не більше максимальної величини бази нарахування та не менше мінімального страхового внеску;
 - г) вони звільняються від сплати ЄСВ.
9. Для платників податків на загальній системі оподаткування ЄСВ нараховується на:
 - а) суму доходу (прибутку), що підлягає обкладенню ПДФО;
 - б) суму доходу (прибутку), що підлягає обкладенню єдиним податком;
 - в) суму мінімальної зарплати на 1 січня поточного року;
 - г) вони звільняються від сплати ЄСВ.

10. Максимальна величина бази нарахування ЄСВ дорівнює:
 - а) 15 ПМПО;
 - б) 25 ПМПО;
 - в) 15 мінімальних з/п;
 - г) 25 мінімальних з/п.
11. Мінімальний страховий внесок дорівнює:
 - а) 1 грн;
 - б) 1 мінімальній з/п;
 - в) 1 мінімальній з/п * 22 %;
 - г) 1 мінімальній з/п * 22 % * коефіцієнт 2.
12. ЄСВ наховується на:
 - а) суми заробітної плати, не зменшеної на суму відрахувань податків, інших обов'язкових платежів;
 - б) суми заробітної плати, зменшеної на суму відрахувань податків, інших обов'язкових платежів;
 - в) суму відрахувань податків, інших обов'язкових платежів;
 - г) на суму штрафів і пені.
13. Ставка ЄСВ становить:
 - а) 18 % бази нарахування;
 - б) 20 % бази нарахування;
 - в) 22 % бази нарахування;
 - г) 36 % бази нарахування.
14. Якщо база нарахування для ЄСВ не менше розміру мінімальної заробітної плати, то сума ЄСВ розраховується як:
 - а) отриманий дохід * 22 %;
 - б) мінімальна зарплата * 22 %;
 - в) середня зарплата * 22 %;
 - г) працівнику випикується премія.
15. За працюючих осіб з інвалідністю роботодавці сплачують ЄСВ у розмірі:
 - а) 22 % бази нарахування;
 - б) 8,41 % бази нарахування;
 - в) 18 % бази нарахування;
 - г) 36 % бази нарахування.
16. Для товариств УТОГ та УТОС, в яких інвалідів не менше 50 % і фонд оплати праці не менше 25 % від усіх працюючих, ЄСВ становить:
 - а) 22 % бази нарахування;
 - б) 8,41 % бази нарахування;
 - в) 5,3 % бази нарахування;
 - г) 18 % бази нарахування.

17. Для підприємств та організацій громадських організацій осіб з інвалідністю, в яких інвалідів не менше 50 % і фонд оплати праці не менше 25 % від усіх працюючих, ЄСВ становить:
 - а) 22 % бази нарахування;
 - б) 8,41 % бази нарахування;
 - в) 5,3 % бази нарахування;
 - г) 5,5 % бази нарахування.
18. Обчислення єдиного внеску за минулі періоди, крім добровільного страхування, здійснюється таким чином:
 - а) $\text{нинішня ставка} * \text{нинішню з/п}$;
 - б) $\text{ставка, що діяла на день нарахування з/п} * \text{на тодішню з/п}$;
 - в) $\text{нинішня ставка} * \text{нинішню з/п} * 2$;
 - г) $\text{нинішня ставка} * \text{мінімальна з/п} * 2$.
20. Сплата єдиного внеску здійснюється у національній валюті шляхом перерахунку ЄСВ:
 - а) на рахунки ДПС відкриті в ДКСУ;
 - б) на рахунки ПФУ відкриті в ДКСУ;
 - в) на рахунки ПФУ відкриті в НБУ;
 - г) в Державний бюджет України.
21. У разі несвоечасної або не в повному обсязі сплати ЄСВ до платника застосовуються фінансові санкції у вигляді:
 - а) штрафу і пені;
 - б) обмеження волі;
 - в) позбавлення волі;
 - г) арешту.
22. Якщо у платника податків є одночасно зобов'язання по ЄСВ; податках і зборах; заробітній платі; зобов'язань перед іншими кредиторами, то ЄСВ сплачується:
 - а) в першу чергу;
 - б) в другу чергу;
 - в) без черги;
 - г) в останню чергу.
23. Якщо укладається договір про добровільну участь, то мінімальний страховий внесок за кожен місяць становить:
 - а) $1 \text{ мінімальну з/п} * 100 \%$;
 - б) $1 \text{ мінімальну з/п} * 22 \%$;
 - в) $\text{мінімальна з/п} * 22 \% * \text{коефіцієнт } 2$;
 - г) $15 \text{ мінімальних з/п} * 22 \%$.
24. Якщо укладається договір про добровільну участь, то максимальний страховий внесок за кожен місяць становить:
 - а) $1 \text{ мінімальну з/п} * 100 \%$;
 - б) $1 \text{ мінімальну з/п} * 22 \%$;

- в) мінімальна з/п * 22 % * коефіцієнт 2;
г) 15 мінімальних з/п * 22 %.
25. На суму недоїмки по ЄСВ нараховується пеня з розрахунку:
а) 0,1 % за кожен день прострочення платежу;
б) 120 % облікової ставки НБУ на момент виникнення заборгованості;
в) 120 % облікової ставки НБУ на момент погашення заборгованості;
г) пеня не нараховується.
26. За несплату або несвоєчасну сплату ЄСВ накладається штраф у розмірі:
а) 20 % своєчасно не сплачених сум;
б) 10 % своєчасно не сплачених сум;
в) 120 % своєчасно не сплачених сум;
г) 22 % своєчасно не сплачених сум.
27. Строк давності щодо нарахування ЄСВ, застосування та стягнення сум недоїмки, штрафів та нарахованої пені становить:
а) 365 календарних днів;
б) 1095 календарних днів;
в) 50 років;
г) не застосовується.
28. Куди має право звертатися податковий орган для стягнення ЄСВ та фінансових санкцій?
а) до державної виконавчої служби та до суду;
б) до колекторських фірм;
г) до родичів і сусідів;
д) всі відповіді правильні.

Ребуси

1	
2	

3	
4	 (англ.)
5	 (англ.)
6	

6. Податок на прибуток підприємств

Питання до семінару

1. Історія становлення та трансформація об'єкта оподаткування податком на прибуток в Україні.
2. Сутність податку на прибуток та його платники.
3. Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємства.
4. Амортизація основних засобів.
5. Ставки податку на прибуток підприємства.
6. Порядок обчислення податку.
7. Податковий (звітний) період для податку на прибуток підприємства.
8. Строк подання податкової звітності з податку на прибуток та строки сплати податку.

Практичні завдання

1. Охарактеризуйте особливості виникнення податкових різниць та вкажіть, як це впливає на об'єкт оподаткування податком на прибуток?
2. Визначте особливості оподаткування податком на прибуток неприбуткових установ і організацій.
3. Опишіть порядок оподаткування страховиків.
4. Опишіть порядок оподаткування банків.
5. Опишіть порядок оподаткування біржової діяльності.
6. Яким чином здійснюється оподаткування нерезидентів?
7. Напишіть есе на тему: «Податок на виведений капітал як альтернатива податку на прибуток підприємств». В есе охарактеризуйте сутність податку на виведений капітал, світовий досвід та доцільність його впровадження в Україні з точки зору держави та з точки зору бізнесу.
8. Напишіть есе на тему: «Офшори як проблема "витоку капіталу" з країни». Опишіть ваше бачення вирішення цієї проблеми з точки зору держави та з точки зору бізнесу.

Задачі

Задача 1. Підприємство «Альфа» має такі показники за результатами звітного року (тис. грн):

Виручка від реалізації продукції	1468 (в т. ч. ПДВ)
Собівартість реалізованої продукції	754
Інші операційні доходи	21

Закінчення таблиці

Адміністративні витрати	6,8
Витрати на збут	9,5
Фінансові витрати	15
Збиток за попередній рік	2,6

Визначте, чи має право платник податку не застосовувати коригування на податкові різниці та яку суму податку на прибуток сплатить підприємство за рік.

Задача 2. Підприємство «Бета» має такі показники за результатами звітного року (тис. грн):

Виручка від реалізації продукції	3485 (в т. ч. ПДВ)
Собівартість реалізованої продукції	1784
Інші операційні доходи	241
Адміністративні витрати	154
Витрати на збут	71
Фінансові витрати	157
Збиток за попередній рік	37

Визначте, чи має право платник податку не застосовувати коригування на податкові різниці та яку суму податку на прибуток сплатить підприємство за рік.

Задача 3. Підприємство «Гама» має такі показники за результатами звітного року (тис. грн):

Виручка від реалізації продукції	1124 (в т. ч. ПДВ)
Собівартість реалізованої продукції	761
Інші операційні доходи	24
Адміністративні витрати	33
Витрати на збут	15
Фінансові витрати	25
Збиток за попередній рік	37

Визначте, чи має право платник податку не застосовувати коригування на податкові різниці та яку суму податку на прибуток сплатить підприємство за рік.

Тести

1. Юридичні особи, які обрали загальну систему оподаткування, є платниками:
 - а) ПДФО;
 - б) ЄП;
 - в) ППП;
 - г) всі відповіді правильні.
2. Платниками ППП є:
 - а) фізичні особи – підприємці;
 - б) фізичні особи – наймані працівники;
 - в) юридичні особи, які обрали спрощену систему оподаткування;
 - г) юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами.
3. До неприбуткових організацій, які не є платниками ППП, належать:
 - а) публічні і приватні акціонерні товариства;
 - б) товариства з обмеженою відповідальністю;
 - в) недержавні пенсійні фонди, страхові компанії, фондові біржі;
 - г) релігійні організації, політичні партії, благодійні організації.
4. Який податковий (звітний) період з ППП передбачено для неприбуткових організацій?
 - а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарне півріччя;
 - г) календарний рік.
5. Об'єктом оподаткування податком на прибуток виступає:
 - а) прибуток;
 - б) дохід;
 - в) валовий дохід;
 - г) дохід від участі у капіталі.
6. Сума ППП залежить від фінансового результату, відображеного у:
 - а) формі 1 Баланс;
 - б) формі 2 Звіт про фінансові результати;
 - в) формі 3 Звіт про рух грошових коштів;
 - г) формі 4 Звіт про власний капітал.

7. Податкові різниці, які застосовують для коригування прибутку, можуть виникати при:
 - а) нарахуванні амортизації НА (необоротних активів);
 - б) формуванні резервів (забезпечень);
 - в) здійсненні фінансових операцій;
 - г) всі відповіді правильні.
8. Відмовитися від застосування податкових різниць мають право підприємства, у яких річний дохід не перевищує:
 - а) 1 млн грн;
 - б) 5 млн грн;
 - в) 10 млн грн;
 - г) 20 млн грн.
9. Яка базова (основна) ставка податку на прибуток підприємств?
 - а) 18 %;
 - б) 20 %;
 - в) 22 %;
 - г) 0 %.
10. Одночасно із ставкою податку на прибуток, дохід, отриманий від азартних ігор з використанням гральних автоматів, оподатковується за ставкою:
 - а) 10 %;
 - б) 18 %;
 - в) 20 %;
 - г) 30 %.
11. Одночасно із ставкою податку на прибуток, дохід, отриманий від букмекерської діяльності, азартних ігор оподатковується за ставкою:
 - а) 10 %;
 - б) 18 %;
 - в) 20 %;
 - г) 30 %.
12. Одночасно із ставкою податку на прибуток, дохід, отриманий під час провадження страхової діяльності юридичних осіб – резидентів за договорами страхування, оподатковується за ставкою:
 - а) 3 %;
 - б) 4 %;
 - в) 5 %;
 - г) 18 %.

13. Ставки 0, 4, 6, 12, 15 і 20 відсотків застосовуються до доходів:
 - а) резидентів із джерелом походження поза Україною;
 - б) нерезидентів та прирівняних до них осіб із джерелом їх походження з України;
 - в) фізичних осіб – підприємців;
 - г) великих платників податків.
14. Які податкові (звітні) періоди встановлені за загальним правилом для податку на прибуток:
 - а) календарні місяці;
 - б) календарний рік;
 - в) календарне півріччя;
 - г) квартал, півріччя, три квартали, рік.
15. Який особливий звітний період з ППП встановлено для сільськогосподарських виробників у зв'язку з сезонним характером виробництва?
 - а) з 1 липня минулого звітного року до 30 червня поточного звітного року;
 - б) з 1 січня по 31 грудня;
 - в) з 1 квітня по 31 березня;
 - г) з 1 серпня по 31 липня.
16. Звітність з податку на прибуток підприємств за I квартал, півріччя та три квартали подається:
 - а) протягом 10 к. д. після закінчення звітного (податкового) кварталу;
 - б) протягом 20 к. д. після закінчення звітного (податкового) кварталу;
 - в) протягом 40 к. д. після закінчення звітного (податкового) кварталу;
 - г) протягом 60 к. д. після закінчення звітного (податкового) кварталу.
17. Звітність з податку на прибуток підприємств за рік подається:
 - а) протягом 10 к. д. після закінчення звітного (податкового) кварталу;
 - б) протягом 20 к. д. після закінчення звітного (податкового) кварталу;
 - в) протягом 40 к. д. після закінчення звітного (податкового) кварталу;
 - г) протягом 60 к. д. після закінчення звітного (податкового) кварталу.
18. В який спосіб платник податків може подати декларацію до органу ДПС?
 - а) особисто або через уповноважену особу;

- б) направити поштою рекомендованим листом із повідомленням про вручення й описом вкладення;
 - в) передати засобами електронного зв'язку в електронній формі;
 - г) всі відповіді правильні.
19. Хто із суб'єктів господарювання має право подавати декларацію у паперовому вигляді?
- а) великі платники податків;
 - б) середні платники податків;
 - в) суб'єкти малого підприємництва;
 - г) всі відповіді правильні.
20. Який строк сплати податку на прибуток підприємства?
- а) протягом 10 к. д. після закінчення граничного строку подання декларації;
 - б) протягом 20 к. д. після закінчення граничного строку подання декларації;
 - в) протягом 30 к. д. після закінчення граничного строку подання декларації;
 - г) протягом 40 к. д. після закінчення граничного строку подання декларації.

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	

7. Екологічний податок

Питання до семінару

1. Платники екологічного податку.
2. Об'єкт та база оподаткування екологічним податком.
3. Базовий податковий (звітний) період.
4. Ставки екологічного податку.
5. Порядок обчислення екологічного податку.
6. Порядок подання звітності та сплати екологічного податку.

Практичні завдання

Заповніть декларацію з екологічного податку та Додатки 1–3 до неї за I квартал поточного року, якщо відомі такі дані:

ТОВ «Омега» в результаті своєї діяльності:

1) експлуатує стаціонарні джерела забруднення (джерела забруднення розташовуються в тому ж місці, де підприємство взято на податковий облік). Обсяг речовин, що викидається в атмосферне повітря за I квартал, становить 0,075 т – азоту оксидів, 0,063 т – вуглецю оксидів, 0,025 т – сірковуглецю;

2) здійснює скид в озеро 0,085 т – сульфатів, 0,074 т – хлоридів, 0,095 т – нафтопродуктів;

3) утворює та розміщує промислові такі відходи (в межах населеного пункту): 30 відпрацьованих люмінесцентних ламп, 25 т відпрацьованої формувальної суміші (IV клас небезпеки).

Знайдіть в додатках 7–9 до декларації з екологічного податку коди забруднюючих речовин, розрахуйте податкове навантаження з екологічного податку з урахуванням коригуючи коефіцієнтів. Який граничний термін подання декларації з екологічного податку? В який спосіб треба подавати декларацію?

Задачі

Задача 1. Завод з виробництва добрив здійснює скиди у озеро 0,017 тонни нітритів та 0,012 тонни фосфатів. Розрахувати суму екологічного податку.

Задача 2. Підприємство розміщує тверді відходи в обсязі 40 тонн в квартал (помірно небезпечні – 5 тонн, мало небезпечні – 35 тонн). Звалище знаходиться в межах міста. Розрахувати суму екологічного податку.

Задача 3. Підприємство «Альфа» в результаті своєї діяльності здійснює викиди в атмосферне повітря (двоокис вуглецю) 450 тонн за рік. Яка сума екологічного податку повинна сплачуватися щоквартально та який порядок її сплати?

Задача 4. Підприємство «Бета» в результаті своєї діяльності здійснює викиди в атмосферне повітря (двоокис вуглецю) 800 тонн за рік. Яка сума екологічного податку повинна сплачуватися щоквартально та який порядок її сплати?

Задача 5. Підприємство «Гамма» (фармацевтичний завод) в результаті своєї діяльності здійснює викиди в атмосферне повітря (ртуть та її сполуки 10 кг/рік, марганець та його сполуки 50 кг/рік, аміак 500 кг/рік). Порахувати суму екологічного податку та здійснити розбивку його по кварталам.

Тести

1. Платниками екологічного податку є суб'єкти господарювання, під час провадження діяльності яких в межах території України здійснюється:
 - а) викиди в атмосферне повітря зі стаціонарних джерел забруднення; скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;
 - б) розміщення відходів;
 - в) утворення радіоактивних відходів; тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк;
 - г) всі відповіді правильні.
2. Платниками екологічного податку НЕ є:
 - а) бюджетна установа (науково-дослідний інститут, який в результаті експериментальних досліджень здійснює викиди в атмосферне повітря CO_2 в обсязі 600 т);
 - б) ТОВ «Веселка» здійснює скиди у водні об'єкти (нафтопродукти 5 т);
 - в) ПП «Конвалія» здійснює викиди в атмосферне повітря CO_2 в обсязі 300 т;
 - г) ФОП Іванов Ф. Д. здійснює викиди в атмосферне повітря CO_2 в обсязі 800 т.
3. Об'єктом та базою оподаткування екологічним податком є:
 - а) обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря; обсяги та види забруднюючих речовин, які скидаються у водні об'єкти;

- б) обсяги та види розміщених відходів;
 - в) обсяги та категорії радіоактивних відходів; обсяги електроенергії, виробленої експлуатуючими організаціями ядерних установок;
 - г) всі відповіді правильні.
4. Відповідно до ст. 242.4 ПКУ, база оподаткування екологічним податком за викиди CO₂ за результатами звітного року зменшується на:
- а) 100 т;
 - б) 250 т;
 - в) 500 т;
 - г) не зменшується.
5. За скиди забруднюючих речовин у ставки та озера ставки екологічного податку:
- а) збільшується у 1,5 рази;
 - б) зменшується у 1,5 рази;
 - в) збільшується у 3 рази;
 - г) зменшується у 3 рази.
6. Базовий податковий (звітний) період для екологічного податку дорівнює:
- а) календарному місяцю;
 - б) календарному кварталу;
 - в) календарному півріччю;
 - г) календарному року.
7. Податкову декларацію з екологічного податку треба подати:
- а) через 20 днів після закінчення податкового періоду;
 - б) через 40 днів після закінчення податкового періоду;
 - в) через 30 днів після закінчення податкового періоду;
 - г) через 60 днів після закінчення податкового періоду.
8. Сплатити суму екологічного податку треба:
- а) протягом 10 к. д. за останнім днем граничного строку подання податкової декларації;
 - б) протягом 20 к. д. за останнім днем граничного строку подання податкової декларації;
 - в) протягом 40 к. д. за останнім днем граничного строку подання податкової декларації;
 - г) до 1 вересня наступного року.
9. Неподання або несвоєчасне подання декларації з екологічного податку (перше порушення протягом календарного року) тягне за собою накладення штрафу у розмірі:
- а) 17 грн;

- б) 340 грн;
в) 1020 грн;
г) 10 % або 20 % залежно від кількості днів прострочення.
10. Неподання або несвоечасне подання декларації з екологічного податку (повторне порушення протягом календарного року) тягне за собою накладення штрафу у розмірі:
- а) 17 грн;
б) 340 грн;
в) 1020 грн;
г) 10 % або 20 % залежно від кількості днів прострочення.

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	
6	

8. Рентна плата

Питання до семінару

1. Склад рентної плати.
2. Особливості справляння рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.
3. Особливості справляння рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.
4. Особливості справляння рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України.
5. Особливості справляння рентної плати за спеціальне використання води.
6. Особливості справляння рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.
7. Особливості справляння рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Практичні завдання

Об'єднатися в групи по 3–5 осіб та підготувати презентацію про один з видів рентної плати. План презентації має бути розроблений відповідно до основних елементів податку та обов'язково треба навести приклади розрахунку та звітності (декларація та відповідний додаток). Для максимально високої оцінки необхідно також вказати пропорції розподілу цього рентного платежу між бюджетами різних рівнів відповідно до Бюджетного кодексу України та порахувати частку від цього платежу у доходах зведеного бюджету України.

Задачі

Задача 1. Гірниче підприємство «Сігма» на основі спеціального дозволу займається видобутком залізної руди. Обсяг товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) у звітному кварталі становить 50 000 тонн. Вартість товарної продукції становить 131,63\$ за 1 тону залізної руди (курс 1\$ = 28). Середня вартість залізної руди за індексом IODEX 58 % FE CFR China, що офіційно визначений світовим інформаційним агентством Platts, за податковий (звітний) період становить 75\$. Інформація розміщена на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну

податкову політику станом на 10 число місяця, наступного за звітним кварталом. Розрахуйте податкове зобов'язання з рентної плати за видобування корисних копалин.

Задача 2. Піщаний кар'єр ТОВ «СТОУН» на основі спеціального дозволу займається видобутком піску. Обсяг товарної продукції видобутого піску у звітному кварталі становить 75 000 тонн. Вартість товарної продукції становить 140 грн за 1 тону піску. Розрахуйте податкове зобов'язання з рентної плати за видобування корисних копалин. Який порядок та строки сплати податку?

Задача 3. Підприємством «Інстал Україна» здійснено видобуток бурого вугілля в обсязі 185 тонн за звітний квартал та реалізувало його по 9 тис. грн за тону. Видобуток здійснено із родовища, яке в установленому законодавством порядку визнане як дотаційні запаси. Визначити суму податкового зобов'язання з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин.

Задача 4. ТОВ «Едем» видобуває базальт, який в подальшому перепродає для використання у виробництві пам'ятників. На видобуток базальту має спеціальний дозвіл Державної служби Геології та надр України. В результаті проведення геолого-економічної оцінки родовища було визначено коефіцієнт рентабельності на рівні 15 %. За звітний квартал поточного року підприємство має такі показники: всього видобуто базальту – 1800 тонн; реалізовано базальту – 1600 тонн; ціна реалізації 5000 грн/тонна (в т. ч. ПДВ); дохід від реалізації базальту – 8 млн грн (в т. ч. ПДВ); витрати на навантаження і транспортування до місця подальшого сортування й обробки – 350000 грн (без ПДВ); матеріальні затрати – 350000 грн; витрати на оплату праці і ЄСВ – 700000 грн; амортизація робочого обладнання 8000 грн.

Визначте, яка з вартостей (розрахункова чи фактична) є більшою та обчисліть податкове зобов'язання з рентної плати за видобуток базальту.

Задача 5. ПрАТ Виноробне господарство князя П. Трубецького використовує для зберігання та витримування виноматеріалів та винопродукції простір природних печер, обладнаних у льохи загальною площею 1020 м², глибина 25 м. Розрахуйте податкове зобов'язання з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Який порядок та строки сплати податку?

Задача 6. ФОП Кривоніс Г. П. займається підприємницькою діяльністю (КВЕД 01.13 вирощування грибів і трюфелів). Для цього він використовує підземний простір – існуючої гірничої виробки площею 800 м². Річний обсяг виробництва – 100 тонн. Розрахуйте податкове зобов'язання з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Який порядок та строки сплати податку?

Задача 7. ТОВ «Радіолінк» надає телекомунікаційні послуги (інтернет-провайдер). Свою діяльність здійснює на основі ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України. Ширина смуги радіочастот 20 МГц, діапазон радіозв'язку у системі передавання даних з використанням шумоподібних сигналів 5 ГГц (несуча частота 5,26 ГГц). Визначити суму податкового зобов'язання з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України. Який встановлено податковий (звітний) період та який порядок і терміни сплати?

Задача 8. На основі даних про ширину смуг радіочастот, ставок рентної плати та понижувальних або підвищувальних коефіцієнтів порахувати суму податкового зобов'язання з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом, яку сплачують щомісяця найбільші мобільні оператори України (Київстар, Vodafone Україна, Lifecell).

Задача 9. ПрАТ «Миколаївський завод мінеральних вод "ФЕНівська"» на основі спеціального дозволу Державної служби геології та надр здійснює видобуток води з артезіанської свердловини (глибина 150 м). Видобута вода підлягає подальшому фасуванню та продажу. Фактична вартість – 8,5 грн/л, розрахункова вартість – 8 грн/л. На підставі даних лічильників із свердловини обсяг видобутку підземної води за добу становить 350 м³. Розмір встановленого річного ліміту використання води згідно з дозволом на спеціальне водокористування Державного агентства водних ресурсів України становить 27500 м³. Платниками якого виду / яких видів рентної плати є це підприємство? Обчисліть суму податкового зобов'язання з рентної плати за 1 квартал.

Задача 10. ДСНС Заводського району м. Миколаєва (пожежна частина) використовує водопровід МКП «Миколаївводоканал» як джерело пожежного водопостачання. У звітному кварталі було використано 850 м³ води для протипожежних потреб. Розрахувати

суму податкового зобов'язання з рентної плати за спеціальне використання води.

Задача 11. Визначити суму рентної плати за спеціальне використання води житлово-комунальним підприємством «Джерело», яке знаходиться у м. Миколаєві і здійснює забір води з річки Інгул. Об'єм поверхневої води, використаний підприємством згідно з показниками лічильника, становить 820 тис. л.

Задача 12. ТОВ «Брус» на основі лісорубного квитка планує здійснити протягом року заготівлю 500 м³ ділової деревини (береза без кори середньої породи першого поясу лісів) шляхом рубки загального користування. Розрахуйте суму податкового зобов'язання з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів, яку необхідно сплатити у поточному кварталі, якщо це підприємство та лісова ділянка знаходяться в Миколаївській області.

Задача 13. АТ «Укртранснафта» здійснило транзитне транспортування нафти в січні поточного року обсягом 200 тис. тонн до Польщі. Курс 1\$ = 30 ₴. Розрахувати суму рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України. Вкажіть податковий (звітний) період, терміни подання декларації та розрахунку.

Задача 14. ДП «Укрхімтрансаміак» здійснив транзит аміаку через єдиний в Україні аміакопровід Тольятті – Одеса в обсязі 2,4 млн тонн за рік. Довжина трубопроводу, що проходить територією України, становить 1021 км. Визначіть суму рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України. Курс 1\$ = 30 ₴.

Ребуси

1	
2	

3	Р _о Д,,,"						
4	Д _л						
5	Г		,	¢	£		

9. Місцеві податки і збори. Транспортний податок

Питання до семінару

1. Податок на рухоме майно (транспортний податок): платники, об'єкт, база та ставка транспортного податку.
2. Порядок сплати транспортного податку для фізичних та юридичних осіб та відповідальність за несвоєчасну сплату.
3. Охарактеризуйте основні вимоги щодо заповнення та подання податкової декларації з транспортного податку.

Практичні завдання

1. ТОВ «Колос» у січні поточного року було придбано легковий автомобіль, який є об'єктом оподаткування транспортним податком. Через непередбачувані обставини автомобіль було перепродано в цьому ж місяці ПП «Квітка». Так, 3 січня була здійснена державна реєстрація придбання транспортного засобу, а 25 січня – зняття з обліку (продажу) авто. Яке з цих підприємств має подавати декларацію з транспортного податку та яким чином здійснюватиметься розподіл податкового зобов'язання?
2. Чи потрібно сплачувати транспортний податок, якщо авто у викраденні?
3. Заповнити податкову декларацію з транспортного податку для юридичної особи, якщо відомі такі дані. ТОВ «Фрідом» станом на 1 січня поточного року має у власності 2 автомобілі: 1) Tesla Roadster, дата випуску – квітень позаминулого року, дата придбання – липень позаминулого року, тип пального – електро, VIN: 5YJXCAE22GF004973; 2) Dodge Viper, дата випуску – січень минулого року, дата придбання – лютий минулого року, тип пального – бензин, VIN: 1C3BDEBZXHV500742.

Задачі

Задача 1. Дяченко В. продав елітний легковий автомобіль, який оподатковується транспортним податком, Кольцову М. 14 квітня поточного року. Визначити суму транспортного податку, яку має сплатити Дяченко В.

Задача 2. Джигалюк Д. 10 вересня поточного року продав елітний автомобіль, який підлягає оподаткуванню транспортним податком Руснаку П. В якому розмірі, яким із власників та у якому порядку сплачуватиметься транспортний податок?

Задача 3. Мартинюк Т. є власником елітного авто, яке підпадає під оподаткування транспортним податком. 15 серпня він сплатив транспортний податок, а 28 вересня поточного року його авто було викрадено. 25 грудня автомобіль був знайдений правоохоронними органами та повернутий Мартинюку Т. Чи вплинуть дані подій на розмір транспортного податку? Якщо так, то які мають бути дії платника податку? Яку суму транспортного податку йому доведеться сплатити?

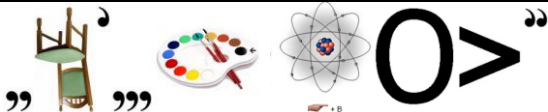
Тести

1. Який з наведених податків не входить до складу податку на майно?
 - а) транспортний податок;
 - б) збір за першу реєстрацію транспортного засобу;
 - в) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
 - г) плата за землю.
2. Ставка транспортного податку є:
 - а) прогресивною;
 - б) регресивною;
 - в) абсолютною;
 - г) відносною.
3. Ставка транспортного податку становить:
 - а) 18 %;
 - б) 22 %;
 - в) 25 000 грн;
 - г) 50 000 грн.
4. Транспортним податком обкладаються автомобілі, з моменту випуску яких минуло ... років та середньоринкова вартість яких є ... :
 - а) не більше 5 років, не більше 100 мінімальних зарплат;
 - б) не менше 50 років, не менше 1 млн грн (раритетні автомобілі);
 - в) не більше 5 років, не менше 375 мінімальних зарплат;
 - г) всі транспортні засоби незалежно від року випуску та ціни.
5. Звітним податковим періодом для транспортного податку для фізичних осіб є:
 - а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарне півріччя;
 - г) календарний рік.

6. Звітним податковим періодом для транспортного податку для ЮО є:
 - а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарне півріччя;
 - г) календарний рік.
7. На сайті якого відомства розміщено перелік автомобілів, які підлягають обкладанню транспортним податком на кожен рік?
 - а) Міністерства фінансів України;
 - б) Державної податкової служби України;
 - в) Міністерства доходів і зборів України;
 - г) Міністерства економічного розвитку, торгівлі і сільського господарства України.
8. Податкове повідомлення-рішення про сплату транспортного податку фізичній особі надсилаються до... :
 - а) 31 грудня звітного року;
 - б) 1 січня звітного року;
 - в) 1 липня звітного року;
 - г) 1 вересня звітного року.
9. Протягом скількох днів з дня вручення податкового-повідомлення рішення має бути сплачений транспортний податок фізичною особою:
 - а) 10;
 - б) 20;
 - в) 40;
 - г) 60.
10. Який порядок сплати транспортного податку для юридичних осіб?
 - а) авансовими внесками щокварталу до 30 числа наступного місяця за звітним кварталом;
 - б) протягом перших 60 днів наступного року;
 - в) авансовими внесками щомісяця до 20 числа поточного місяця;
 - г) 1 раз на півріччя (1 січня і 1 липня).

Ребуси

2	
3	
4	
5	

10. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Питання до семінару

1. Хто є платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
2. Об'єкт та база оподаткування податком на нерухомість.
3. Об'єкти нерухомості, що не підлягають оподаткуванню податком на нерухоме майно.
4. Пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
5. Порядок обчислення та сплати податку на нерухоме майно.
6. В яких випадках об'єкти нерухомості обкладаються податком на розкіш?
7. Яка відповідальність передбачена за несвоєчасну сплату податку на нерухоме майно?
8. Розкрийте основні вимоги щодо заповнення та подання податкової декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

Практичні завдання

1. Заповніть декларацію з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, якщо відомі такі дані. Декларація подається 10 лютого поточного року (звітна). Повна назва підприємства – Товариство з обмеженою відповідальністю «Блум», ЄДРПОУ 461258, КВЕД – 15.64, 54027, Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Квітнева, буд. 44, Територіальна належність об'єкта оподаткування (нерухомості) співпадає до контролюючого органу (КОАТУУ 4810137200) співпадає з належністю до контролюючого органу, в якому ІОО перебуває на обліку за юридичною адресою.

Серед об'єктів нерухомості це підприємство має:

- гуртожиток для робітників та службовців (код 1130.1), реєстраційний номер об'єкта нерухомості – 32903713, площа 500 м², свідоцтво про право власності від 10.05.2010;
- торговий центр (код 1230.1), Реєстраційний номер об'єкта нерухомості – 32503718, площа 300 м², свідоцтво про право власності від 10.01.2010;
- гаражі наземні (код 1242.1), реєстраційний номер об'єкта нерухомості – 32903713, площа 200 м², свідоцтво про право власності від 20.06.2010.

Ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, розміщено на сайті територіальних органів ДПС у Миколаївській області. Податкових пільг підприємство не має.

Задачі

Задача 1. У власності фізичної особи знаходиться квартира загальною площею 59 м². Визначте суму майнового податку на нерухомість. Який порядок нарахування та період сплати?

Задача 2. У власності фізичної особи знаходиться будинок загальною площею 291 м². Визначте суму майнового податку на нерухомість.

Задача 3. У власності фізичної особи знаходиться квартира загальною площею 389 м². Визначте суму майнового податку на нерухомість.

Задача 4. У власності фізичної особи знаходиться квартира загальною площею 118 м² та будинок площею 120 м². Визначте суму майнового податку на нерухомість.

Задача 5. У власності юридичної особи знаходиться квартира загальною площею 359 м². Визначте суму майнового податку на нерухомість. Який порядок нарахування та період сплати? Яка сума за квартал?

Задача 6. У власності фізичної особи знаходиться квартира загальною площею 359 м². Визначте суму майнового податку на нерухомість.

Задача 7. У власності фізичної особи знаходиться квартира загальною площею 155 м². Визначте суму майнового податку на нерухомість, якщо ця квартира здається в оренду.

Тести

1. Хто є платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки?
 - а) фізичні особи – власники нерухомості;
 - б) юридичні особи – власники нерухомості;
 - в) нерезиденти – власники нерухомого майна в Україні;
 - г) всі відповіді правильні.
2. Який об'єкт нерухомості не оподатковується податком на нерухомість?
 - а) дитячий будинок сімейного типу;

- б) гуртожиток;
 - в) складське приміщення промислового підприємства;
 - г) всі відповіді правильні.
3. Податковим (звітним) періодом для фізичної особи платника податку на нерухоме майно є:
- а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарне півріччя;
 - г) календарний рік.
4. Податковим (звітним) періодом для юридичної особи платника податку на нерухоме майно є:
- а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарне півріччя;
 - г) календарний рік.
5. Штраф за несвоєчасну сплату податку на нерухоме майно становить:
- а) 0,1 % за кожен день прострочення платежу;
 - б) 120 % річних облікової ставки НБУ;
 - в) 10 % або 20 % залежно від кількості днів прострочення;
 - г) 20 % від суми заборгованості.
6. Якою має бути площа квартири, щоб за неї довелося сплатити податок на розкіш?
- а) більше 60 м²;
 - б) більше 300 м²;
 - в) менше 300 м²;
 - г) більше 500 м².
7. Якою має бути площа будинку, щоб за нього довелося сплатити податок на розкіш?
- а) більше 60 м²;
 - б) більше 300 м²;
 - в) менше 300 м²;
 - г) більше 500 м².
8. Ставка податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за кожен м² становить:
- а) 10 % від ПМПО;
 - б) 20 % від МЗП;
 - в) не більше 1,5 % від МЗП;
 - г) 1 % від вартості майна.

9. У який строк має бути сплачено податкове зобов'язання відповідно до повідомлення-рішення, надісланого фізичній особі?
- а) до 31 грудня поточного року;
 - б) до 1 січня наступного року;
 - в) до 20 лютого поточного року;
 - г) протягом 60 днів з моменту отримання.
10. До якої дати платнику податку на нерухомість – фізичній особі має бути вручене повідомлення-рішення?
- а) до 1 січня;
 - б) до 20 лютого;
 - в) до 20 травня;
 - г) до 1 липня.

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	

11. Плата за землю

Питання до семінару

1. Склад плати за землю.
2. Платники земельного податку.
3. Об'єкт оподаткування земельним податком.
4. База оподаткування для земельного податку.
5. Ставки земельного податку для земельних ділянок, для яких проведено та не проведено нормативну грошову оцінку.
6. Пільги, щодо сплати податку для фізичних та юридичних осіб.
7. Земельні ділянки, що не оподатковуються земельним податком.
8. Податковий період для плати за землю.
9. Порядок обчислення плати за землю.
10. Строк сплати плати за землю.
11. Орендна плата.
12. Розкрийте основні вимоги щодо заповнення та подання податкової декларації з плати за землю.

Практичні завдання

Заповніть декларацію з податку на землю та відповідний додаток, якщо відомі такі дані. ТОВ «Конвалія» має земельну ділянку з кадастровим номером 262020000:07:004:0347. Відомості про права власності та дата їх набуття: АБ 0678, 10.05.2016 р. № 148. Категорія КВЦПЗ 02.10 – будівництво багатоквартирного житлового будинку з торговельним комплексом. Площа земельної ділянки 4350 м²; НГО 750,75 грн за 1 м² (у урахуванням індексації за 2020 рік, коефіцієнт 1); ставка податку встановлена місцевою радою 3 %.

Задачі

Задача 1. ТОВ СП «Жито» має в постійному користуванні земельну ділянку (рілля) площею 12 га. НГО 1 га цієї ділянки (на 01.01.2020 по Миколаївській області) становить 27038,00 грн. Ставка земельного податку за рілля, яку визначив орган місцевого самоврядування, становить 3 % від НГО.

Крім того, підприємство орендує такі дві земельні ділянки комунальної власності: рілля – 10 га (НГО 1 га – 25800,00 грн) та багаторічні насадження – 3 га (НГО 1 га – 12300,00 грн). Розмір орендної плати згідно з договором становить: за рілля – 8 % від НГО, за багаторічні насадження – 5 % від НГО. Пільг щодо плати за землю у підприємства немає.

Задача 2. ФОП Іванов Сергій Петрович (ССО, IV група) є власником земельної ділянки (рілля) площею 5 га. НГО 1 га цієї ділянки (на 01.01.2020 по Миколаївській області) становить 27038,00 грн. Ставка земельного податку за рілля, яку визначив орган місцевого самоврядування, становить 3 % від НГО.

За станом здоров'я вирішив цю ділянку не використовувати в господарських цілях, а здати в оренду ТОВ «Жито». Чи необхідно ФОП Іванову С. П. в такому випадку сплачувати податок за землю? Якщо так, то який порядок розрахунку та сплати?

Тести

1. До якої групи податків належить плата за землю?
 - а) загальнодержавних;
 - б) місцевих;
 - в) непрямих;
 - г) не входить до системи оподаткування.
2. Плата за землю НЕ включає в себе:
 - а) земельний податок;
 - б) оренду плати за земельні ділянки;
 - в) фіксований сільськогосподарський податок;
 - г) правильної відповіді немає.
3. Хто є платниками земельного податку?
 - а) власники земельних ділянок;
 - б) власники земельних часток (паїв);
 - в) землекористувачі;
 - г) всі відповіді правильні.
4. Яка ставка земельного податку встановлена для земель загального користування (НГО земель проведена)?
 - а) не > 1 % НГО;
 - б) не > 5 % НГО;
 - в) не > 12 % НГО;
 - г) не < 20 % НГО.
5. Що з переліченого не оподатковується земельним податком?
 - а) с/г угіддя зон радіоактивно забруднених територій;
 - б) земельні ділянки державних сортовипробувальних станцій і сортодільниць;
 - в) земельні ділянки, надані для будівництва і обслуговування церков;
 - г) всі відповіді правильні.
6. До категорій осіб, які мають пільгу зі сплати податку на землю, не належить:
 - а) ветерани війни;

- б) особи, постраждалі внаслідок аварії на ЧАЕС;
 - в) інваліди III групи;
 - г) пенсіонери за віком.
7. Фізична особа, яка належить до пільгової категорії, зі сплати земельного податку:
- а) повністю звільняється від сплати земельного податку;
 - б) звільняється від сплати земельного податку в межах встановленого ліміту площі земельної ділянки;
 - в) сплачує земельний податок у половинному розмірі;
 - г) відсоток знижки залежить від групи інвалідності.
8. Який ліміт встановлено пільговим категоріям на площу земельної ділянки для ведення садівництва?
- а) 12 га;
 - б) 10 га;
 - в) 1,2 га;
 - г) 0,12 га.
9. Підставою для нарахування орендної плати за земельну ділянку є:
- а) повідомлення-рішення від контролюючого органу;
 - б) договір про оренду землі;
 - в) дохід орендаря;
 - г) прибуток орендаря.
10. Хто розраховує коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель?
- а) Міністерство економічного розвитку, торгівлі та сільськогосподарства;
 - б) Державна податкова служба;
 - в) Державна служба України з питань геодезії, картографії та землеустрою;
 - г) Міністерство екології та природних ресурсів.

Ребуси

1	
2	

3	
4	
5	

12. Туристичний збір

Питання до семінару

1. У чому полягає сутність туристичного збору?
2. Хто є платниками туристичного збору.
3. Назвіть перелік осіб, які не можуть бути платниками туристичного збору.
4. Назвіть ставки туристичного збору.
5. Що є базою справляння туристичного збору?
6. Податкові агенти та місця для проживання (ночівлі).
7. Який порядок справляння туристичного збору?
8. Який порядок сплати туристичного збору?
9. Який базовий податковий (звітний) період для туристичного збору?
10. Які особливості заповнення декларації з туристичного збору?

Практичні завдання

1. Поясніть різницю між поняттями «іноземець» та «нерезидент». Хто з них буде платником туристичного збору, якщо він прибуде в Україну у відрядження?

2. Заповніть декларацію з туристичного збору та її додаток, якщо відомі такі дані. ТОВ «МГРК "ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ"» подає звітну декларацію за перший квартал поточного року. Код ЄДРПОУ 40338564, основний КВЕД 55.10 – Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування, декларація подається до ДПІ у м. Миколаєві ГУ ДПС у Миколаївській області. Місце проживання (ночівлі) – готель «Олександрівський», кількість днів проживання у готелі – 518, з них 400 днів – внутрішній туризм і 118 днів – зовнішній туризм.

Задачі

Задача 1. Громадянин Петров А. Г. прибув до м. Миколаїв з м. Кремечуг у відрядження. Зупинився у готелі «Олександрівський». Вартість номера – 750 грн за добу. Період проживання – 5 днів. Визначити суму туристичного збору. На території Миколаєва запроваджено ставку для внутрішнього туризму 0,5 %, а для в'їзного – 3 %.

Задача 2. До громадянина Кузнецова І. В. прилетів його двоюрідний брат Лісовський Р. П. з дружиною та трьома дітьми (всі мешканці Білорусії). Разом вони поїхали у відпустку в Карпати

(м. Драгобрат). Для ночівлі був орендований котедж. Ставка туристичного збору для внутрішнього туризму 0,3 %, для в'їзного – 5 %. Визначити суму туристичного збору, яку вони мають сплатити.

Задача 3. Для оздоровлення на море в смт. Коблево прибула з м. Тернопіль сім'я (тато, мама і дитина-інвалід). Готель «Чорне море», 21 доба. Визначте суму туристичного збору. Якщо ставка для внутрішнього туризму встановлена на рівні 0,5 %, а для в'їзного – 5 %.

Задача 4. Студенти 3 курсу вирішили поїхати на матч фіналу кубку України між полтавською ФК «Ворсклою» та луцькою ФК «Волинію». Купили квитки в плацкартний вагон на бокові місця в трьох різних вагонах. Забронювали місця в готелі «Теремок» на Троєщині на одну добу. Розрахувати суму туристичного збору, яку мають сплатити студенти.

Задача 5. Громадянин Смірнов Р. П. прибув на відпочинок до м. Одеса. Зняв номер у готелі на 30 днів, але через сімейні обставини, через 15 днів йому необхідно було терміново повернутися додому. Чи підлягає поверненню сума туристичного збору за ті дні, за які було сплачено туристичний збір, але громадянин фактично не жив у готелі? Якщо так, то яка сума підлягає поверненню та яка процедура повернення коштів?

Тести

1. До якого бюджету надходить туристичний збір?
 - а) державного;
 - б) місцевого;
 - в) зведеного;
 - г) до державних цільових фондів.
2. Платниками туристичного збору є ..., які прибувають на територію міста, де запроваджено туристичний збір та розміщуються у місцях для проживання (ночівлі):
 - а) громадяни України;
 - б) іноземці;
 - в) особи без громадянства;
 - г) всі відповіді правильні.
3. Платниками туристичного збору не можуть бути:
 - а) іноземці;
 - б) особи без громадянства;
 - в) діти до 18 років;
 - г) всі відповіді правильні.

4. Який максимальний розмір ставки туристичного збору встановлено у Податковому кодексі для внутрішнього туризму?
 - а) 0,5 % від вартості проживання;
 - б) 0,5 % від МЗП за кожен добу;
 - в) 5 % від ПМПО;
 - г) 1 % від вартості проживання без ПДВ.
5. Який максимальний розмір ставки туристичного збору встановлено у Податковому кодексі для в'їзного туризму?
 - а) 0,5 % від вартості проживання;
 - б) 0,5 % від МЗП за кожен добу;
 - в) 5 % від МЗП за кожен добу;
 - г) 1 % від вартості проживання без ПДВ.
6. Базою справляння туристичного збору є:
 - а) вартість проживання в готелі (без ПДВ);
 - б) кількість днів тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі);
 - в) площа кімнати місця проживання (ночівлі) ;
 - г) середня заробітна плата туриста.
7. До місць проживання (ночівлі), перебування в яких зобов'язує до сплати туристичного збору, не належать:
 - а) готелі;
 - б) гуртожитки для приїжджих;
 - в) гаражі;
 - г) кемпінги.
8. У разі дострокового залишення туристом території адміністративно-територіальної одиниці сума надміру сплаченого туристичного збору:
 - а) не повертається;
 - б) повертається за умови подання платником заяви протягом 1095 днів;
 - в) перераховується на благодійність;
 - г) перераховується до Пенсійного фонду України.
9. Базовий податковий (звітний) період для туристичного збору дорівнює:
 - а) календарному місяцю;
 - б) календарному кварталу;
 - в) календарному півріччю;
 - г) календарному року.
10. До податкових агентів зі сплати туристичного збору не належить:
 - а) роботодавці;

- б) ФОП (власники хостелу);
 в) ЮО (готель);
 г) квартирно-посередницька організація.

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	

13. Збір за місця для паркування транспортних засобів

Питання до семінару

1. Хто є платниками збору за місця для паркування транспортних засобів?
2. Що є об'єктом та базою оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів?
3. Який порядок встановлення ставки збору за місця для паркування транспортних засобів?
4. Який базовий податковий (звітний) період та період сплати збору за місця для паркування транспортних засобів?

Практичні завдання

Заповніть звітну декларацію зі збору за паркування транспортних засобів та додаток до неї за третій квартал поточного року, якщо відомі такі дані.

ФОП Ліванчук Є. П., парковка «Авангардна», площа 140 м², ставка збору за паркування становить 0,03 % від МЗП. Нараховану суму за попередній період (півріччя) розрахуйте та впишіть у відповідну колонку з урахуванням того, що площа стоянки не змінювалася.

Задачі

Задача 1. ТОВ «Варта», КВЕД 52.21 відповідно до Рішення ММР від 07.04.2016 №15 про відведення земельної ділянки для забезпечення паркування транспортних засобів має у розпорядженні автостоянку на 127 місць для парковки, площею 548 м². Розрахувати суму податкового зобов'язання зі збору за паркування транспортних засобів за третій квартал поточного року, якщо ставка збору встановлена у розмірі 0,15 % від МЗП.

Задача 2. На території центрального району міста Миколаєва знаходяться: комунальні гаражі, побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету. Площа гаражів – 800 м². Розрахувати суму податкового зобов'язання зі збору за паркування транспортних засобів за рік, якщо ставка збору за паркування транспортних засобів для гаражів становить 0,05 % від МЗП.

Тести

1. Збір за паркування транспортних засобів надходить до:
 - а) державного бюджету;
 - б) місцевого бюджету;
 - в) державних цільових фондів;
 - г) Укравтодору.
2. Хто не може бути платником збору за паркування?
 - а) юридична особа;
 - б) фізична особа – підприємець;
 - в) фізична особа;
 - г) правильної відповіді немає.
3. Об'єктом оподаткування збором за паркування є:
 - а) земельна ділянка, відведена для паркування;
 - б) комунальні гаражі;
 - в) паркінги;
 - г) всі відповіді правильні.
4. Базою оподаткування збором за паркування є:
 - а) кількість припаркованих автомобілів;
 - б) площа відведеної земельної ділянки під парковку;
 - в) кількість парковочних місць;
 - г) всі відповіді правильні.
5. Базовим податковим звітним періодом для збору за паркування є:
 - а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарне півріччя;
 - г) календарний рік.
6. Платники збору за місяця для паркування транспортних засобів є:
 - а) ЮО, ФОП, які організовують та провадять діяльність із забезпечення паркування ТЗ на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках;
 - б) ФО, які здійснюють паркування власних ТЗ у спеціально відведених місцях;
 - в) органи місцевого самоврядування, які видають дозвіл на користування земельною ділянкою під паркування;
 - г) ЮО – власники земельної ділянки, яку відведено для паркування.
7. Хто встановлює ставки збору за місяця для паркування ТЗ?
 - а) Верховна Рада України;
 - б) Держгеокадастр;
 - в) органи місцевого самоврядування;
 - г) платники податків.

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	

14. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності

Питання до семінару

1. Поняття та історія становлення ССО в Україні.
2. Які вимоги встановлюються для ФОП та ЮО для обрання спрощеної системи оподаткування?
3. Опишіть групи спрощеної системи оподаткування.
4. Провадження яких видів діяльності заборонено на ССО?
5. Які види діяльності визначені як побутові послуги населенню?
6. Назвіть податковий період, порядок нарахування та строки сплати ЄП.
7. Опишіть алгоритм реєстрації платником єдиного податку.
8. Назвіть податки на загальній системі оподаткування, які замінює єдиний податок на спрощеній системі оподаткування.
9. Яка відповідальність передбачена за порушення законодавства у сфері ЄП?

Практичні завдання

1. Напишіть есе на тему: переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування в Україні.
2. Наведіть на конкретному прикладі, в якому випадку сума податків, нарахованих на загальній системі оподаткування, буде меншою, ніж на спрощеній.
3. Визначте КВЕД для таких видів діяльності: роздрібна торгівля з лотків і на ринках текстильними виробами, одягом і взуттям; діяльність у сфері фотографії; ремонт годинників і ювелірних виробів; розведення свиней; виробництво морозива; виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво взуття, виробництво кухонних меблів; оптова торгівля фруктами й овочами; недержавне пенсійне забезпечення; фондові біржі цінних паперів або товарних опціонів; комп'ютерне програмування; діяльність у сфері бухгалтерського обліку і аудиту, консультування з питань оподаткування.
4. Опишіть алгоритм реєстрації фізичної особи – підприємця.
5. Виконайте такі завдання:
 - 1) на виявлення підприємницьких здібностей (https://buduysvoe.com/learn_online#NoSave);
 - 2) придумайте ідею для бізнесу;
 - 3) оберіть відповідні КВЕДи, враховуючи перспективи розвитку (http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html);
 - 4) заповніть заяву про державну реєстрацію фізичної особи підприємцем (Форма 10) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1500-16#n75>);

5) перевірте, щоб обрані вами види діяльності підпадали під вимоги ССО (http://sfs.gov.ua/podatki-ta-zbori/mistsevi-podatki/ediniy-podatok-dlya-subandapos;ekti/perelik-vidiv-diyalnosti---), (<https://zkg.ua/vydy-diyalnosti-dlya-fop-u-3-tretij-hrupi-platnykiv-jedynoho-podatku-zhidno-kved/>);

6) заповніть заяву на вибір ССО (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-19>);

7) чи будете ви платником ПДВ?

8) чи є обов'язковість використання РРО?

9) визначте, який звітний період та період сплати податку передбачений для вашої групи ССО?

Задачі

Задача 1. ФОП Іванов І. І. здійснює роздрібну торгівлю на ринку та є платником ЄП. Найманих працівників немає. Річний дохід 800 тис. грн. Визначити групу ССО, а також розмір ЄП та ЄСВ, які він зобов'язаний сплачувати щомісячно. Вказати строки подачі звітності та сплати.

Задача 2. ФОП Петров П. П. є платником єдиного податку (надання перукарських послуг). Має 1 найманого працівника (прибиральницю), якому він платить мінімальну заробітну плату. Річний дохід 800 тис. грн. Визначте групу ССО, а також розмір ЄП, ЄСВ та ПДФО, що він зобов'язаний сплачувати/перераховувати щомісячно. Вказати строки подачі звітності та сплати ЄП.

Задача 3. ФОП Сидоров С. С. (ССО, платник ПДВ). Річний дохід – 3,6 млн грн. Має 20 найманих працівників, заробітна плата яких по 8 тис. грн. Визначити групу ССО, а також розмір ЄП, ЄСВ та ПДФО, що він має сплатити/перерахувати. Вказати строки подачі звітності та сплати.

Задача 4. ФОП Ситнік Є. Г. (ССО, НЕ платник ПДВ). Річний дохід 4,4 млн грн. Має 3 найманих працівників із заробітною платнею 10 тис. грн. Визначте групу ССО, розмір ЄП, ЄСВ та ПДФО, що він має сплатити. Вказати строки подачі звітності та сплати.

Задача 5. ФОП Рожко Р. А. – с/г товаровиробник (вирощування сільськогосподарської продукції). Провадить діяльність виключно в межах фермерського господарства (zareestrowane відповідно до Закону України «Про фермерське господарство»). Працює найманих осіб, окрім членів родини, не використовує. Площа сільськогосподарських угідь (рілля) – 8 га. Нормативна грошова оцінка 1 га = 28 тис. грн. Розрахувати суму ЄП та вказати строки подачі звітності та сплати.

Задача 6. ФОП Ткаченко О. В. зареєстрований в м. Миколаєві. Здійснює діяльність за такими кодами КВЕД 62.01 (основний); 62.02; 62.09; 63.11; 63.12; 73.12. Річний дохід (грн.) подано у таблиці 1. Найманих працівників не має. Працює як з населенням, так і з юридичними особами. Визначте групу ССО та розмір ЄП, ЄСВ, які він має сплатити/перерахувати. Вказати строки подачі звітності та сплати.

Таблиця 1

січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	грудень
400000	350000	600000	500000	500000	750000	350000	550000	450000	650000	200000	700000	400000

Чи може він бути платником ЄП? Якщо так, то яка група? Якщо ні, то чому?

Тести

- Який діапазон ставки ЄП передбачено для платників I групи?
 - до 10 % від прожиткового мінімуму;
 - до 20 % від мінімальної заробітної плати;
 - до 10 % від доходу;
 - до 10 % від прибутку.
- Який діапазон ставки ЄП передбачено для платників II групи?
 - до 10 % від мінімальної заробітної плати;
 - до 20 % від мінімальної заробітної плати;
 - до 20 % від доходу;
 - до 20 % від прибутку.
- Яка ставка ЄП передбачена для платників III групи?
 - до 10 % від мінімальної заробітної плати;
 - до 20 % від мінімальної заробітної плати;
 - 3 % від доходу або 5 % від доходу;
 - до 10 % від прибутку.
- Яка кількість найманих працівників може бути у платника ЄП I групи?
 - 0;
 - до 5;
 - до 10;
 - ∞ .

5. Яка кількість найманих працівників може бути у платника ЄП II групи?
 - а) 0;
 - б) до 5;
 - в) до 10;
 - г) ∞ .
6. Яка кількість найманих працівників може бути у платника ЄП III групи?
 - а) 0;
 - б) до 5;
 - в) до 10;
 - г) ∞ .
7. Яка кількість найманих працівників може бути у платника ЄП IV групи?
 - а) 0;
 - б) до 5;
 - в) до 10;
 - г) ∞ .
8. Який максимальний дохід за рік може бути у платника ЄП I групи?
 - а) 167 МЗП;
 - б) 834 МЗП;
 - в) 1167 МЗП;
 - г) ∞ .
9. Який максимальний дохід за рік може бути у платника ЄП II групи?
 - а) 167 МЗП;
 - б) 834 МЗП;
 - в) 1167 МЗП;
 - г) ∞ .
10. Який максимальний дохід за рік може бути у платника ЄП III групи?
 - а) 167 МЗП;
 - б) 834 МЗП;
 - в) 1167 МЗП;
 - г) ∞ .
11. Який максимальний дохід за рік може бути у платника ЄП IV групи?
 - а) 167 МЗП;
 - б) 834 МЗП;
 - в) 1167 МЗП;
 - г) ∞ .

12. Розмір штрафу за несплату, несвоєчасну сплату авансових внесків з ЄП для I і II груп становить:
 - а) 10 % від мінімальної заробітної плати;
 - б) 10 % від суми заборгованості, якщо менше 30 днів прострочення;
 - в) 20 % від суми заборгованості;
 - г) 50 % встановленої ставки ЄП.
13. Доходи ФОП (загальна система оподаткування) оподатковуються за ставкою:
 - а) 10 % від мінімальної заробітної плати;
 - б) 20 % від мінімальної заробітної плати;
 - в) 3 % (для платників ПДВ) і 5 % (для неплатників ПДВ) від доходу;
 - г) 18 %.
14. Розмір штрафу за несплату, несвоєчасну сплату авансових внесків з ЄП для III групи фізичної особи – підприємця становить:
 - а) 10 % від мінімальної заробітної плати;
 - б) 20 % від мінімальної заробітної плати;
 - в) 10 % від суми заборгованості, якщо менше 30 днів прострочення і 20 % від суми заборгованості, якщо більше 30 днів прострочення;
 - г) 50 % встановленої ставки ЄП.
15. Який розмір ставки ЄП встановлено для III групи неплатника ПДВ?
 - а) 10 % від мінімальної заробітної плати;
 - б) 20 % від мінімальної заробітної плати;
 - в) 3 % від доходу;
 - г) 5 % від доходу.
16. Хто встановлює ставки ЄП та в якому документі це визначається?
 - а) ВРУ в законі України «Про оподаткування юридичних та фізичних осіб»;
 - б) ВРУ в Податковому Кодексі України;
 - в) сільські, селищні, місцеві ради в законі України «Про оподаткування юридичних та фізичних осіб»;
 - г) сільські, селищні, місцеві ради в рішенні міської, сільської, селищної ради.
17. Скільки треба не сплачувати ЄП, щоб платника ЄП перевели зі спрощеної на загальну систему оподаткування?

- а) 1 місяць;
 - б) 1 квартал;
 - в) 2 квартали поспіль;
 - г) 1 рік.
18. Яку граничну суму має перевищити дохід (виручка) платника єдиного податку за рік, щоб йому довелося перейти на загальну систему оподаткування?
- а) 1 000 000 грн;
 - б) 5 000 000 грн;
 - в) 7 000 000 грн;
 - г) 1167 МЗП.
19. Хто не може бути платником ЄП в Україні?
- а) іноземець (нерезидент);
 - б) аудитор;
 - в) страхова компанія;
 - г) всі відповіді правильні.
20. До побутових послуг населенню не належить:
- а) перукарські послуги;
 - б) ремонт годинників;
 - в) виробництво алкогольних напоїв (підакцизних товарів);
 - г) пошиття одягу за індивідуальним замовленням.
21. Який податковий період встановлено для платників ЄП I і II та IV груп?
- а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарне півріччя;
 - г) календарний рік.
22. Який податковий період встановлено для платників ЄП III групи?
- а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарне півріччя;
 - г) календарний рік.
23. Від обов'язку сплати яких податків звільняється платник ЄП?
- а) ПДФО (у частині доходів отриманих від господарської діяльності);
 - б) податку на прибуток підприємств;
 - в) податку на майно (в частині земельного податку);
 - г) всі відповіді правильні.
24. Який граничний розмір доходу не має перевищувати ЮО платник ЄП III групи, щоб залишатися на ССО?
- а) 167 МЗП;

- б) 834 МЗП;
 - в) 1167 МЗП;
 - г) 1250МЗП.
25. Який порядок сплати ЄП для I і II груп?
- а) один раз на рік всю суму одразу (в кінці року);
 - б) авансовими внесками до 20 числа (включно) поточного місяця;
 - в) авансовими внесками до 20 числа наступного місяця;
 - г) 1 числа поточного місяця.
26. Який порядок сплати ЄП для платників III групи?
- а) один раз на рік всю суму одразу (в кінці року);
 - б) авансовими внесками до 20 числа (включно) поточного місяця;
 - в) авансовими внесками до 20 числа наступного місяця;
 - г) протягом 10 днів після граничного строку подання квартальної декларації.
27. Який порядок сплати ЄП для платників IV групи?
- а) один раз на рік всю суму одразу (в кінці року);
 - б) авансовими внесками до 20 числа (включно) поточного місяця;
 - в) авансовими внесками до 20 числа наступного місяця;
 - г) протягом 30 днів після закінчення кварталу.
28. Яким чином розбивається поквартально сума ЄП для IV групи?
- а) I – 10 %, II – 10 %, III – 50 %, IV – 30 %;
 - б) I – 25 %, II – 25 %, III – 25 %, IV – 25 %;
 - в) I – 10 %, II – 30 %, III – 30 %, IV – 30 %;
 - г) I – 10 %, II – 10 %, III – 70 %, IV – 10 %.
29. Платники якої групи ЄП не мають обов'язку встановлювати РРО?
- а) I;
 - б) III;
 - в) IV;
 - г) всі відповіді правильні.
30. Який дохід має бути у платника ЄП II групи, щоб він був зобов'язаний встановити РРО?
- а) більше 100 000 грн;
 - б) більше 300 000 грн;
 - в) більше 500 000 грн;
 - г) більше 1 млн грн.
31. Яка кількість найманих працівників може бути у платника ЄП III групи, якщо він зареєстрований як платник ПДВ?
- а) 0;

- б) до 5;
 - в) до 10;
 - г) ∞ .
32. Яка кількість найманих працівників може бути у платника ЄП III групи, якщо він не зареєстрований як платник ПДВ?
- а) 0;
 - б) до 5;
 - в) до 10;
 - г) ∞ .
33. Яка ставка ЄП передбачена для платника податків на спрощеній системі оподаткування III група, якщо він зареєстрований як платник ПДВ?
- а) 10 % від мінімальної заробітної плати;
 - б) 20 % від мінімальної заробітної плати;
 - в) 3 % від доходу;
 - г) 5 % від доходу.
34. Платники єдиного податку першої групи, які у календарному кварталі перевищили граничний обсяг доходу для цієї групи, до суми такого перевищення застосовують ставку ЄП у розмірі:
- а) 5 %;
 - б) 10 %;
 - в) 15 %;
 - г) 18 %.
35. Платники єдиного податку другої групи, які у календарному кварталі перевищили граничний обсяг доходу для цієї групи, до суми такого перевищення застосовують ставку ЄП у розмірі:
- а) 5 %;
 - б) 10 %;
 - в) 15 %;
 - г) 18 %.
36. Платники єдиного податку третьої групи (ФОП), які у календарному кварталі перевищили граничний обсяг доходу для цієї групи, до суми такого перевищення застосовують ставку ЄП у розмірі:
- а) 5 %;
 - б) 10 %;
 - в) 15 %;
 - г) 18 %.

37. Платники єдиного податку третьої групи (юридичні особи), які у календарному кварталі перевищили граничний обсяг доходу для цієї групи, до суми такого перевищення застосовують ставку ЄП у розмірі:
- а) 5 %;
 - б) 15 %;
 - в) 18 %;
 - г) у подвійному розмірі ставок.
38. Для платників ЄП четвертої групи розмір ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду залежить від:
- а) розміру прожиткового мінімуму, встановленого на 1 січня;
 - б) розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня;
 - в) митної вартості 1 тонни пшениці визначеної, в гривнях на 1 січня;
 - г) категорії (типу) земель, їх розташування.
39. Платники єдиного податку не звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з такого податку чи збору:
- а) ПДФО у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані в результаті господарської діяльності;
 - б) податку на прибуток підприємств;
 - в) податку на додану вартість (крім III групи ССО, платників ПДВ);
 - г) податку на майно, в частині земельного податку за ділянки, що не використовуються для провадження господарської діяльності.
40. Платники єдиного податку НЕ звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з таких податків і зборів:
- а) ПДФО у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані в результаті господарської діяльності;
 - б) транспортного податку;
 - в) податку на додану вартість (крім III групи ССО, платників ПДВ);
 - г) рентної плати за спеціальне використання води платниками ЄП четвертої групи.
41. Платники єдиного податку НЕ звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з таких податків і зборів:

- а) ПДФО у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані в результаті господарської діяльності;
 - б) податку на прибуток підприємств;
 - в) податку на додану вартість (крім III групи ССО, платників ПДВ);
 - г) ввізного мита.
42. Платники єдиного податку НЕ звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з таких податків і зборів:
- а) ПДФО у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані в результаті господарської діяльності;
 - б) податку на прибуток підприємств;
 - в) мита;
 - г) рентної плати за спеціальне використання води платниками єдиного податку четвертої групи.
43. Хто з перелічених нижче не може бути платником ЄП:
- а) громадянин України (16 років), перукар, є нотаріальна згода батьків;
 - б) громадянин Ізраїлю, виготовлення меблів за індивідуальним замовленням;
 - в) громадянин України, ювелір;
 - г) громадянин України, фотограф.
44. Хто з перелічених нижче може бути платником ЄП:
- а) громадянин України, ювелір, дохід 2 млн грн;
 - б) ТОВ «IT-industry», розробка сайтів, річний дохід 5,5 млн грн;
 - в) фермер, вирощування зерна, площа землі – 25 га;
 - г) комерсант, обмін іноземної валюти на ринку, річний дохід 290 тис. грн.
45. Які види діяльності не можуть здійснюватися на ССО?
- а) проведення азартних ігор;
 - б) надання ритуальних послуг;
 - в) виготовлення виробів з хутра за індивідуальним замовленням;
 - г) послуги з ремонту ювелірних виробів.
46. Які види діяльності можуть здійснюватися на ССО?
- а) обмін іноземної валюти;
 - б) імпорт сигарет;
 - в) надання в оренду житла;
 - г) послуги з прибирання приміщень за індивідуальним замовленням.

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	

15. Податок на додану вартість

Питання до семінару

1. Розкрийте економічну сутність податку на додану вартість.
2. Перелічіть платників ПДВ.
3. Визначте об'єкт та базу оподаткування ПДВ.
4. Назвіть ставки ПДВ в Україні.
5. Перелічіть операції, що не є об'єктом оподаткування.
6. Перелічіть операції, звільнені від оподаткування ПДВ.
7. Що таке податковий кредит?
8. Який базовий податковий (звітний) період для сплати ПДВ?
9. Який порядок подання звітності та сплати ПДВ?
10. Яка відповідальність передбачена за несвоєчасне подання декларації та несвоєчасну сплату ПДВ?

Практичні завдання

1. Порівняйте основні переваги та недоліки оподаткування податком на додану вартість.
2. Опишіть схему реєстрації платником ПДВ (добровільно та в обов'язковому порядку) та заповніть бланк заяви Форма № 1-ПДВ на внесення в реєстр платників ПДВ.
3. Опишіть у яких випадках може бути здійснено анулювання платником ПДВ та яка процедура.
4. Опишіть основні схеми податкових порушень з ПДВ.
5. Напишіть есе на тему: «Проблеми справляння та шляхи вдосконалення ПДВ в Україні та у світі».

Задачі

Задача 1. На швейній фабриці «Вікторія» було пошито сукню вартістю 870 грн (без ПДВ). Нарахуйте ПДВ.

Задача 2. Ціна чоловічого костюму, пошитого на швейній фабриці «Вікторія», 2400 грн (з ПДВ). Знайдіть суму ПДВ, яка закладена в ціні.

Задача 3. Підприємство «Атлант» для виготовлення дивану придбало матеріалів у платників ПДВ на суму 5000 грн (з ПДВ), а вартість виготовленого та реалізованого дивану складала 9000 грн (з ПДВ). Визначте суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету.

Задача 4. Протягом вересня 2019 року підприємством А було: реалізовано товарів на суму 12000 грн (з ПДВ); придбано товарів у підприємства Б (платника ПДВ) на суму 6000 грн (з ПДВ). Визначити суму ПДВ, яку треба сплатити в бюджет.

Задача 5. Протягом грудня 2019 року підприємством А було: реалізовано товарів на суму 6400 грн (з ПДВ); придбано товарів у підприємства Б (неплатника ПДВ) на суму 2800 грн (з ПДВ). Визначити суму ПДВ, яку треба сплатити в бюджет.

Тести

1. Якими податками в Україні оподатковуються процеси споживання?
 - а) акцизи і мито;
 - б) ЄП та ЄСВ;
 - в) ПДВ та ПДФО;
 - г) рентні платежі та екологічний податок.
2. ПДВ за своєю сутністю є:
 - а) універсальним акцизом;
 - б) специфічним акцизом;
 - в) внеском;
 - г) прямим податком.
3. Яким розділом Податкового Кодексу регулюється ПДВ?
 - а) V;
 - б) VI;
 - в) VII;
 - г) VIII.
4. Яким нормативно-правовим актом регулювався порядок нарахування та сплата ПДВ з 1993 по 1997?
 - а) Декрет КМУ «Про ПДВ»;
 - б) Закон України «Про ПДВ»;
 - в) Податковим Кодексом України;
 - г) Наказом Президента «Про ПДВ».
5. Яким нормативно-правовим актом регулювався порядок нарахування та сплата ПДВ з 1997 року до 1 січня 2011 року?
 - а) Декрет КМУ «Про ПДВ»;
 - б) Закон України «Про ПДВ»;
 - в) Податковим Кодексом України;
 - г) Наказом Президента «Про ПДВ».
6. Хто не може бути платником ПДВ?
 - а) особа, яка провадить господарську діяльність і загальна сума від оподатковуваних операцій, нарахована їй протягом останніх 12 міс. перевищує 1 млн грн (без урахування ПДВ);
 - б) особа, яка провадить господарську діяльність і загальна сума від оподатковуваних операцій, нарахована їй

- протягом останніх 12 міс. менше 1 млн грн (без урахування ПДВ);
- в) платник ЄП, 3 група;
 - г) платник ЄП, 1 група.
7. Яким чином відбувається реєстрація платників ПДВ?
- а) шляхом подання заяви Форма № 1-ПДВ до державного реєстратора або контролюючого органа;
 - б) шляхом подання заяви Форма № 10 до державного реєстратора або контролюючого органа;
 - в) шляхом подання заяви (довільна форма) до контролюючого органа;
 - г) шляхом подання заяви (довільна форма) до державного реєстратора.
8. Яким чином відбувається анулювання реєстрації платника ПДВ?
- а) виключення з реєстру платників ПДВ;
 - б) анулювання ІПН юридичної або фізичної особи;
 - в) анулювання ЄДРПОУ;
 - г) анулювання облікової картки платника податку.
9. Протягом якого часу, ЮО або ФОП має не подавати податкову декларацію з ПДВ або подавати її з відсутніми показниками постачання (придбання) товарів (послуг), для того, щоб контролюючий орган анулював її реєстрацію платником ПДВ?
- а) 1 календарний місяць;
 - б) 1 податковий (звітний) квартал;
 - в) два квартали поспіль;
 - г) 12 послідовних податкових місяців.
10. Не є об'єктом оподаткування ПДВ:
- а) постачання товарів та послуг на митній території України;
 - б) ввезення на митну територію України, вивезення за межі митної території України незалежно від обраного митного режиму товарів, митна вартість яких не перевищує еквівалент 150 євро;
 - в) ввезення на митну територію України, вивезення за межі митної території України незалежно від обраного митного режиму товарів, митна вартість яких не перевищує еквівалент 500 євро;
 - г) ввезення на митну територію України, вивезення за межі митної території України незалежно від обраного

митного режиму товарів, митна вартість яких не перевищує еквівалент 1000 євро.

11. Яка/які ставки ПДВ діють в Україні?
 - а) 20 %;
 - б) 18 %;
 - в) 7 %;
 - г) 0 %, 7 %, 20 %.
12. Лікарські засоби та медичні вироби оподатковуються ПДВ за ставкою:
 - а) 20 %;
 - б) 18 %;
 - в) 7 %;
 - г) 0 %.
13. За операціями із вивезення товарів за межі митної території у митних режимах експорту, реекспорту, безмитної торгівлі, вільної митної зони встановлено ставку ПДВ у розмірі:
 - а) 0 %;
 - б) 7 %;
 - в) 18 %;
 - г) 20 %.
14. Мінеральна вода, придбана в аптеці, оподатковується ПДВ за ставкою:
 - а) 0 %;
 - б) 7 %;
 - в) 18 %;
 - г) 20 %.
15. Яка з наведених операцій є об'єктом оподаткування ПДВ?
 - а) постачання продуктів дитячого харчування;
 - б) постачання послуг із здобуття вищої освіти;
 - в) постачання послуг із доставки пенсій;
 - г) немає правильної відповіді.
16. До якого бюджету зараховується ПДВ?
 - а) до державного;
 - б) до місцевих;
 - в) до державних цільових фондів;
 - г) до районних.
17. Формула визначення суми ПДВ, який підлягає сплаті в бюджет, має вигляд:
 - а) $\text{ПДВ} = \text{ПЗ} - \text{ПК}$;
 - б) $\text{ПДВ} = \text{ПЗ} * 20 \%$;
 - в) $\text{ПДВ} = \text{ПЗ} * 7 \%$;
 - г) $\text{ПДВ} = \text{БО} * 18 \%$.

18. Базовим податковим (звітним) періодом для платників ПДВ (крім платників ЄП ІІІ групи, платників ПДВ) є:
 - а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарне півріччя;
 - г) календарний рік.
19. Базовим податковим (звітним) періодом для платників ПДВ, які належать до ІІІ групи спрощеної системи оподаткування є:
 - а) календарний місяць;
 - б) календарний квартал;
 - в) календарне півріччя;
 - г) календарний рік.
20. Відповідальність за несвоєчасне подання декларації з ПДВ, за умови, що таке порушення вчинене вперше протягом календарного року становить:
 - а) штраф 340 грн;
 - б) штраф 1020 грн;
 - в) пеня 120 %;
 - г) штраф у розмірі 1 мінімальної зарплати на 1 січня поточного року.

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	

16. Акцизний податок

Питання до семінару

1. У чому полягає сутність АП та яка мета його запровадження?
2. Назвіть та охарактеризуйте етапи становлення АП в Україні.
3. Перелічіть платників АП в Україні.
4. Що виступає об'єктами оподаткування АП?
5. Визначте базу оподаткування для підакцизних товарів.
6. Назвіть підакцизні товари в Україні та принцип встановлення ставок акцизного податку.
7. Як визначається дата виникнення податкових зобов'язань для АП?
8. Який порядок обчислення АП та особливості обчислення АП в окремих випадках?
9. Опишіть порядок і терміни сплати АП.
10. Маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів марками АП.
11. З якою метою утворюються акцизні склади? Який порядок їх використання?
12. Акцизна накладна: форми та система електронного адміністрування.
13. Декларація акцизного податку: складові та строк подання.

Практичні завдання

1. Поясніть сутність понять «мінімальне акцизне податкове зобов'язання» та «максимальні роздрібні ціни» в контексті нарахування та сплати акцизного податку.
2. Опишіть схему реєстрації осіб як платників акцизного податку.
3. Опишіть порядок складання декларації з акцизного податку.
4. Опишіть порядок виготовлення, зберігання та продажу марок акцизного податку.
5. Опишіть особливості оподаткування деяких підакцизних товарів залежно від напрямку їх використання.

Задачі

Задача 1. Завод «Прилуки» реалізував у звітному періоді (місяці) 30 кг сигарил (тонких сигар). Розрахувати суму позаткового зобов'язання з акцизного податку.

Задача 2. ПрАТ «Філіп Морріс Україна» реалізував 300 пачок сигарет «Parliament Platinum» по 20 штук у кожній пачці. Максимальна роздрібна ціна 1 пачки сигарет 70 грн. Розрахувати суму податкового зобов'язання з акцизного податку з урахуванням мінімального акцизного податкового зобов'язання для тютюнових виробів та суму акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів.

Задача 3. ТОВ «БАЯДЕРА ХОЛДИНГ» здійснила виробництво 10 000 пляшок горілки «Хлібний дар» об'ємом 0,5 л з вмістом спирту 40 % (УКТЗЕД 2208). Розрахувати суму акцизного податку, що підлягає сплаті до державного бюджету.

Задача 4. Сурмаркет «АТБ» реалізував 60 000 пачок сигарет на суму 3 600 000 грн. Розрахувати суму акцизного податку на роздрібну торгівлю, яка включена у вартість сигарет. До якого бюджету надходить цей вид акцизного податку?

Задача 5. Розрахуйте суму акцизного податку для BMW x7 M50i (бензин), яке Шпак Я. купує з Німеччини. Вартість авто – 90 тис. євро, об'єм двигуна – 4395 см куб., вік авто – 2 роки, курс 1€ = 30 ₪.

Задача 6. Ткач О. купує новий Nissan Leaf ємністю електричного акумулятора 24 кіловат-години вартістю 35 000 дол. США. Курс 1\$ = 30 ₪, Курс євро – 35 грн. Розрахуйте суму акцизного податку, яка включена у вартість авто.

Задача 7. Гребенчак І. купує новий автомобіль Toyota Prius (гібридний легковий транспортний засіб). Вартістю 30 000 дол. США. Курс 1\$ = 30 ₪, 1€ = 35₪. Розрахуйте суму акцизного податку, яка включена у вартість авто.

Задача 8. Приватна броварня «Генріх Шульц» в поточному місяці зварила 100 л пива та реалізувала його на власних торговельних майданчиках (ресторан). Як оподатковується ця операція акцизним податком?

Задача 9. ВП «Южноукраїнська АЕС» здійснила діяльність з виробництва електричної енергії і продала її на оптовому ринку електричної енергії ДП «Енергоринок» на суму 6 млн грн (без ПДВ). Визначте, хто із суб'єктів господарювання буде платником акцизного податку та розрахуйте суму податкового зобов'язання з акцизного податку.

Тести

1. Акцизний податок – це:
 - а) прямий податок;
 - б) непрямий податок;
 - в) збір;
 - г) внесок.
2. Акцизний податок належить до:
 - а) універсальних акцизів;
 - б) специфічних акцизів;
 - в) мит;
 - г) прямих податків.
3. Яким розділом Податкового кодексу України регулюється акцизний податок?
 - а) III;
 - б) IV;
 - в) V;
 - г) VI.
4. До підакцизних товарів в Україні належать:
 - а) аптечний спирт, горілка, коньяк;
 - б) цигарки, пиво, квас живого бродіння;
 - в) горілка, пальне, електрична енергія;
 - г) ювелірні вироби, кава, парфуми.
5. До підакцизних товарів в Україні не належить:
 - а) лікєро-горілчані вироби;
 - б) тютюн та промислові замінники тютюну;
 - в) пальне та електрична енергія;
 - г) ювелірні вироби.
6. Платниками акцизного податку є:
 - а) виробники та імпортери підакцизних товарів;
 - б) дегустатори;
 - в) виробники контрабандної продукції;
 - г) колекціонери вин.
7. Платниками акцизного податку не виступають:
 - а) особи, які ввозять товари на митну територію України на суму менше 150 євро;
 - б) особа – суб'єкт господарювання роздрібної торгівлі, яка здійснює реалізацію підакцизних товарів;
 - в) оптовий постачальник електричної енергії;
 - г) особа, яка виробляє підакцизні товари з давальницької сировини.

8. Операції з підакцизними товарами розподілені на:
 - а) операції, що оподатковуються АП;
 - б) операції, які не підлягають оподаткуванню АП;
 - в) операції, що звільнені від оподаткування АП;
 - г) всі відповіді правильні.
9. До операцій, що оподатковуються акцизним податком, не належать:
 - а) реалізація вироблених в Україні підакцизних товарів;
 - б) ввезення підакцизних товарів на митну територію України;
 - в) роздрібна торгівля підакцизними товарами;
 - г) вивезення (експорт) підакцизних товарів засвідчене належно оформленою митною декларацією.
10. До операцій, що не підлягають оподаткуванню акцизним податком належить:
 - а) вивезення (експорт) підакцизних товарів засвідчене належно оформленою митною декларацією;
 - б) ввезення (реімпорт) на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів, у яких виявлено недоліки, без подальшої реалізації на митній території України;
 - в) реалізація електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та відновлюваних джерел енергії;
 - г) всі відповіді правильні.
11. Об'єктом оподаткування акцизним податком є:
 - а) реалізація легкових авто для інвалідів, у тому числі дітей-інвалідів, легкових авто спец. призначення, оплата яких здійснюється за рахунок коштів держ. або місц. бюджетів, коштів фондів ЗОДСС;
 - б) ввезення підакцизних товарів на митну територію України для офіційного (службового) користування дипломатичними представництвами іноземних держав, консульських установ та для особистого використання їхніх членів;
 - в) ввезення підакцизних товарів на митну територію України у митних режимах: реімпорту, транзиту, тимчасового ввезення, митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі, переробки на митній території, знищення або руйнування, відмови на користь держави;
 - г) правильної відповіді немає.

12. Для підакцизних товарів, під час оподаткування яких застосовується адвалорна ставка, базою оподаткування є:
 - а) вартість підакцизного товару;
 - б) кількість товару;
 - в) об'єм товару;
 - г) вага товару.
13. Для підакцизних товарів, під час оподаткування яких застосовується специфічна ставка, базою оподаткування є:
 - а) вага товару;
 - б) кількість товару;
 - в) об'єм товару;
 - г) всі відповіді правильні.
14. До яких підакцизних товарів застосовуються одночасно специфічні та адвалорні ставки?
 - а) алкогольні напої;
 - б) пальне;
 - в) сигарети з фільтром, сигарети без фільтру, цигарки;
 - г) електрична енергія.
15. Мінімальне акцизне податкове зобов'язання із сплати акцизного податку встановлюється для:
 - а) тютюнових виробів;
 - б) алкогольних напоїв;
 - в) пального;
 - г) електричної енергії.
16. Адвалорна ставка акцизного податку застосовується до:
 - а) тютюнових виробів;
 - б) алкогольних напоїв;
 - в) пального;
 - г) електричної енергії.
17. Ставки податків для пального встановлюються:
 - а) в гривнях за 1000 літрів, приведених до $t\ 20^{\circ}\text{C}$;
 - б) в євро за 1000 літрів, приведених до $t\ 15^{\circ}\text{C}$;
 - в) в доларах США за 1000 літрів, приведених до $t\ 0^{\circ}\text{C}$;
 - г) у %.
18. Для пива, вин і сидру ставка податку встановлюється:
 - а) у гривнях за 1 літр;
 - б) у євро за 1 літр;
 - в) у доларах США за 1 літр;
 - г) у % за 1 літр.
19. Змішані (адвалорні та специфічні одночасно) ставки акцизного податку для сигарет з фільтром, сигарет без фільтру та цигарок встановлюються:
 - а) у гривнях за 1000 штук та % до вартості;

- б) у гривнях за 1 кілограм та % до вартості;
 - в) у євро за 1 кілограм та % до вартості;
 - г) в доларах США за 1 кілограм та 5 до вартості.
20. На яких підакцизних товарах на споживчу упаковку наносяться максимальні роздрібні ціни?
- а) на пиві;
 - б) на сигаретах з фільтром, сигаретах без фільтру, цигарках;
 - в) на причепах;
 - г) на мотоциклах.
21. Датою виникнення податкового зобов'язання під час ввезення підакцизних товарів на митну територію України є:
- а) дата подання митної декларації для митного оформлення;
 - б) дата реалізації цих товарів;
 - в) дата здійснення розрахункової операції через РРО;
 - г) дата підписання акту прийому-передачі.
22. Базовий податковий (звітний) період для акцизного податку дорівнює:
- а) календарному місяцю;
 - б) календарному кварталу;
 - в) календарному півріччю;
 - г) календарному року.
23. Граничний термін для подання Декларації з акцизного податку становить:
- а) протягом наступних 20 к. д. після базового податкового (звітного) періоду;
 - б) протягом наступних 40 к. д. після базового податкового (звітного) періоду;
 - в) протягом наступних 60 к. д. після базового податкового (звітного) періоду;
 - г) до 1 травня наступного року.
24. Який термін сплати акцизного податку?
- а) протягом 10 днів після граничного строку подання декларації;
 - б) до останнього дня поточного місяця;
 - в) до 1 травня наступного року;
 - г) до 1 вересня наступного року.
25. Який термін сплати АП для алкогольних напоїв, для виробництва яких використовується спирт денатурований (вироблених на території України)?
- а) сплачується під час придбання марок акцизного податку;

- б) до або в день подання митної декларації;
 - в) до 1 травня наступного року;
 - г) до 1 вересня наступного року.
26. Для яких товарів обов'язковим є маркування марками акцизного податку?
- а) сигарети з фільтром та сигарети без фільтру, цигарки;
 - б) рідини, що використовуються в електронних сигаретах;
 - в) алкогольні напої з вмістом спирту етилового $> 8,5 \%$;
 - г) всі відповіді правильні.
27. Якого кольору має бути акцизна марка для лікєро-горілкової продукції вітчизняного виробництва?
- а) зеленого;
 - б) червоного;
 - в) фіолетового;
 - г) оранжевого.
28. Якого кольору має бути акцизна марка для лікєро-горілкової продукції імпортного виробництва?
- а) зеленого;
 - б) червоного;
 - в) фіолетового;
 - г) оранжевого.
29. Якого кольору має бути акцизна марка для виноробної продукції вітчизняного виробництва?
- а) зеленого;
 - б) червоного;
 - в) фіолетового;
 - г) оранжевого.
30. Якого кольору має бути акцизна марка для виноробної продукції імпортного виробництва?
- а) зеленого;
 - б) червоного;
 - в) фіолетового;
 - г) оранжевого.
31. Який елемент або які елементи мають бути обов'язково на акцизній марці для алкогольних напоїв (марці, а не упаковці) з 1 травня 2020 року відповідно до внесених змін?
- а) двомірний штрих-код швидкого реагування (QR-код) та лінійний штрих-код (штрих-код);
 - б) можливі негативні наслідки від вживання цієї продукції;
 - в) максимальна роздрібна ціна;
 - г) всі відповіді правильні.

32. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для сигарет з/без фільтром і цигарок вітчизняного виробництва?
- а) зеленій;
 - б) синій;
 - в) бордовій;
 - г) оранжевій.
33. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для сигарил вітчизняного виробництва?
- а) смарагдово-зеленій;
 - б) синій;
 - в) бордовій;
 - г) оранжевій.
34. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для сигарил вітчизняного виробництва?
- а) смарагдово-зеленій;
 - б) синій;
 - в) бордовій;
 - г) оранжевій.
35. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для тютюновісних виробів для електричного нагрівання (ТВЕН) за допомогою підігрівача з електронним управлінням вітчизняного виробництва?
- а) бузковій;
 - б) синій;
 - в) бордовій;
 - г) оранжевій.
36. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для сигарет з/без фільтром і цигарок імпортного виробництва?
- а) зеленій;
 - б) синій;
 - в) бордовій;
 - г) оранжевій.
37. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для інших тютюнових виробів (крім сигарет з/без фільтром і цигарок) вітчизняного виробництва?
- а) зеленій;
 - б) синій;
 - в) бордовій;
 - г) оранжевій.
38. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для сигарил імпортного виробництва?
- а) смарагдово-зеленій;

- б) рожево-смарагдовий;
 - в) бордовий;
 - г) оранжевий.
39. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для інших тютюнових виробів (крім сигарет з/без фільтром і цигарок) імпортного виробництва?
- а) зеленій;
 - б) синій;
 - в) бордовий;
 - г) оранжевий.
40. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для ТВЕН імпортного виробництва імпортного виробництва?
- а) зеленій-помаранчевій;
 - б) синій;
 - в) бордовий;
 - г) оранжевий.
41. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для ТВЕН імпортного виробництва імпортного виробництва?
- а) зеленій-помаранчевій;
 - б) синій;
 - в) бордовий;
 - г) оранжевий.
42. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, вітчизняного виробництва?
- а) вохристо-зеленій;
 - б) синій;
 - в) бордовий;
 - г) оранжевий.
43. В якій кольоровій гамі випускаються акцизні марки для рідин, що використовуються в електронних сигаретах, імпортного виробництва?
- а) вохристо-зеленій;
 - б) рожево-синій;
 - в) бордовий;
 - г) оранжевий.
44. Яка відповідальність передбачена за виробництво, зберігання, транспортування, реалізацію фальсифікованих алкогольних напоїв та/або тютюнових виробів без марок акцизного податку або з підробленими марками акцизного податку?
- а) попередження;
 - б) штраф 200 % від вартості товару, але не менше 17 тис. грн.

- в) арешт;
 - г) позбавлення волі.
45. Як називається письмове безумовне грошове зобов'язання платника податку сплатити до бюджету відповідну суму коштів, у порядку та терміни, визначені Податковим кодексом України, що підтверджене комерційними банками шляхом авалю, який видається платником податку на відстрочення сплати податку (90/180 днів)?
- а) казначейський вексель;
 - б) податковий вексель;
 - в) податкова накладна;
 - г) податкова декларація.
46. Виноматеріали, що реалізуються підприємствам вторинного виробництва, які використовують ці виноматеріали для виробництва готової продукції:
- а) оподатковуються за адвалерними ставками;
 - б) оподатковуються за специфічними ставками;
 - в) оподатковуються за змішаними ставками (адвалорна + специфічна одночасно);
 - г) не оподатковуються.
47. Ставка 0 грн за 1 літр 100 % спирту застосовується у випадку використання його для:
- а) виробництва оцту;
 - б) для виробництва лікарських засобів, у т. ч. бальзамів і еліксирів;
 - в) для виробництва суслу для вермутів;
 - г) всі відповіді правильні.
48. Приміщення на обмеженій території, де виробляються, обробляються, змішуються, розливаються, пакуються, зберігаються, отримуються чи видаються підакцизні товари, називається:
- а) акцизний конвеєр;
 - б) акцизна лінія;
 - в) акцизний цех;
 - г) акцизний склад.
49. Акцизні склади, на території яких виробляється спирт етиловий, повинні бути обладнані зареєстрованими належним чином на кожному місці отримання та відпуску спирту етилового:
- а) витратомірами-лічильниками;
 - б) спиртомірами;
 - в) холодильниками;
 - г) рівнемірами-лічильниками.

50. Частка загальної суми податкових зобов'язань з акцизного податку на сигарети повинна становити не менше ... % середньозваженої роздрібної ціни продажу сигарет:
- 10;
 - 20;
 - 50;
 - 60.
51. З якою метою утворюються акцизні склади?
- для запобігання незаконного виробництва та обігу спирту етилового та лікєро-горілочаних виробів;
 - для посилення контролю за своєчасністю та повнотою надходжень акцизного податку до бюджету;
 - для боротьби із незаконним виробництвом і обігом спирту етилового та лікєро-горілочаних виробів;
 - всі відповіді правильні.
52. У якій валюті встановлюються специфічні ставки акцизного податку для нафтопродуктів і транспортних засобів?
- гривня;
 - євро;
 - долар США;
 - біткоїн.

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	

17. Мито

Питання до семінару

1. Становлення митної справи в Україні.
2. Платники мита.
3. База оподаткування митом.
4. Ставка мита.
5. Порядок нарахування та сплати мита.
6. Митний контроль.
7. Види митних режимів.

Практичні завдання

1. Опишіть структуру митних органів України.
2. Поміркуйте, з якою метою використовують спеціальні види мита?
3. Чим відрізняється поняття «митом», «державне мито» і «митний збір»?
4. Опишіть порядок і методику нарахування та сплати мита?
5. Назвіть пільги, передбачені щодо справляння мита.

Задачі

Задача 1. Кличко Віталій Володимирович має бажання придбати із США нове авто Ford Focus з об'ємом двигуна 1998 см³ вартістю 18 тис. дол. США. Скільки йому обійдеться «розмитнення» (митом, акцизний податок, ПДВ). Курс 1\$ = 30 ₴, 1€ = 30 грн. (Код УКТЗЕД 8703231910).

Задача 2. Автосалон «ВіДі-Край Моторз» купує нове авто з США Ford Focus з об'ємом двигуна 1998 см³ вартістю 18 тис. дол. США. З метою подальшого перепродажу з торговельною націнкою 20 %. Визначити суму ПДВ, який підприємство має сплатити. Курс 1\$ = 28 ₴; 1€ = 30 ₴.

Задача 3. Підприємство ввозить на митну територію України 1 тис. пляшок горілки (0,5 л, 40 %), контрактна вартість якої становить 4 тис. доларів США. Визначити суму мита, АП і ПДВ, які підлягають сплаті до бюджету.

Задача 4. ТОВ «Ласуня» імпортує на митну територію України каву смажену з кофеїном (вартість 10 000 грн), каву смажену без кофеїну (вартість 15 000), чай в одноразових фільтр пакетах (вартість 40 000 грн), і шоколад з вмістом 31 мас. % або більше

какао-масла чи з вмістом у сумі 31 мас. % або більше какао-масла і молочного жиру (вартість 50 000 грн). Визначити суму ПДВ і мита.

Задача 5. Підприємство «Алекс» ввозить на МТУ косметичні товари з Чехії у кількості 80 тис. одиниць. Вартість 1 одиниці виробу становить 25 євро. Ставка мита становить 7 євро за 100 одиниць. Курс (на дату оформлення митної декларації) 1€ = 30 ₴. Обчисліть суму мита та митних платежів.

Тести

1. До якої групи податків належить мито:
 - а) прямі податки;
 - б) непрямі податки;
 - в) збори;
 - г) універсальні акцизи.
2. Яким нормативно-правовим актом здійснюється регулювання митних відносин в Україні?
 - а) Законом України «Про державне мито»;
 - б) Податковим кодексом України;
 - в) Митним кодексом України;
 - г) Законом України «Про мито і державне мито».
3. Завищення ставок мита для товарів, що імпортуються (ввізного мита), проводиться державою при:
 - а) політиці протекціонізму;
 - б) політиці вільної торгівлі;
 - в) монетарній політиці;
 - г) політиці «дорогих» грошей.
4. Зменшення ставок імпорتنих мит та створення рівних умов для національних та іноземних товарів відбувається при:
 - а) політиці протекціонізму;
 - б) політиці вільної торгівлі;
 - в) монетарній політиці;
 - г) політиці «дорогих» грошей.
5. Формування та застосування митного тарифу здійснюється відповідно до:
 - а) Закону України «Про державне мито»;
 - б) Податкового кодексу України;
 - в) УКТ ЗЕД «Митний тариф України»;
 - г) Закону України «Про митний збір».
6. Скільки груп товарів включає УКТЗЕД?
 - а) 22;
 - б) 50;
 - в) 97;
 - г) 100.

7. Який вид ставок мита застосовується в Україні?
 - а) адвалорні;
 - б) специфічні;
 - в) комбіновані;
 - г) всі відповіді правильні.
8. Сума мита у разі застосування адвалорних ставок визначається за формулою:
 - а) кількість товару * ставку мита за одиницю товару;
 - б) митна вартість * ставку мита у %;
 - в) (митна вартість + ПДВ) * ставку мита у %;
 - г) (митна вартість + ПДВ + Акцизний податок) * ставку мита у %.
9. Сума мита у разі застосування специфічних ставок визначається за формулою:
 - а) кількість товару * ставку мита за одиницю товару;
 - б) митна вартість * ставку мита у %;
 - в) (митна вартість + ПДВ) * ставку мита у %;
 - г) (митна вартість + ПДВ + Акцизний податок) * ставку мита у %.
10. За якою формулою обчислюється ПДВ щодо товарів, які обладаються ввізним митом?
 - а) (митна вартість * ставку ввізного мита) * ставку ПДВ;
 - б) фактурна вартість * ставку ПДВ;
 - в) первісна вартість * ставку ПДВ;
 - г) ліквідаційна вартість * ставку ПДВ;
11. Об'єктом оподаткування митом є ввезення або вивезення товарів через митний кордон України, вартість яких перевищує еквівалент:
 - а) 50 євро;
 - б) 100 євро;
 - в) 150 євро;
 - г) 500 євро.
12. Методи визначення митної вартості поділяються на:
 - а) основний та другорядні;
 - б) прямолінійний і криволінійний;
 - в) аналізу та синтезу;
 - г) аналітичні та синтетичні.
13. Який вид мита не застосовується в Україні?
 - а) ввізне;
 - б) вивізне;
 - в) сезонне;
 - г) правильної відповіді немає.

14. До особливих видів мита не належить:
 - а) спеціальне мито;
 - б) антидемпінгове мито;
 - в) компенсаційне мито;
 - г) додатковий імпорتنний збір;
 - д) правильної відповіді немає.
15. Який особливий вид мита встановлюється у випадку погіршення стану платіжного балансу або істотного скорочення золотовалютних резервів, задля забезпечення рівноваги платіжного балансу та збільшення розміру золотовалютних резервів?
 - а) спеціальне мито;
 - б) антидемпінгове мито;
 - в) компенсаційне мито;
 - г) додатковий імпорتنний збір.
16. Датою виникнення податкових зобов'язань зі сплати мита (ввізного чи вивізного) є:
 - а) дата подання митної декларації або дата нарахування податкового зобов'язання органом доходів і зборів;
 - б) до останнього дня поточного місяця;
 - в) до 20 числа наступного місяця;
 - г) до останнього дня поточного кварталу.
17. Ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари, обчислена відповідно до положень МКУ, називається:
 - а) митна вартість;
 - б) контрактна вартість;
 - в) фактурна вартість;
 - г) факторингова вартість.
18. Метод визначення митної вартості за ціною договору для товарів, що ввозяться, називається:
 - а) основний;
 - б) резервний;
 - в) на основі віднімання вартості;
 - г) на основі додавання вартості.
19. Як називається митний режим, відповідно до якого товари, вироблені на митній території України та вивезені за її межі в режимі експорту, не пізніше, ніж у встановлений законодавством строк, ввозяться на митну територію України для вільного обігу на цій території?
 - а) імпорт;
 - б) експорт;
 - в) реімпорт;
 - г) реекспорт.

20. Як називається митний режим, відповідно до якого товари, що походять з інших країн, не пізніше, ніж у встановлений законодавством строк з моменту їх ввезення на митну територію України, вивозяться з цієї території в режимі експорту?
- а) імпорт;
 - б) експорт;
 - в) реімпорт;
 - г) реекспорт.
21. Як називається митний режим, відповідно до якого товари і транспортні засоби переміщуються під митним контролем між двома митними органами або в межах зони діяльності одного митного органу без будь-якого використання таких товарів і транспортних засобів на митній території України?
- а) реекспорт;
 - б) експорт;
 - в) реімпорт;
 - г) транзит.
22. Як називається митний режим, відповідно до якого ввезені з-за меж МТУ товари зберігаються під митним контролем без справляння податків і зборів і без застосування до них заходів нетарифного регулювання та інших обмежень у період зберігання, а товари, що вивозяться за МТУ, зберігаються під митним контролем після митного оформлення митними органами до фактичного їх вивезення за межі України?
- а) митний склад;
 - б) спеціальна митна зона;
 - в) магазин безмитної торгівлі;
 - г) транзит.
23. Як називається митний режим, відповідно до якого до товарів, які ввозяться на території відповідних типів спеціальних (вільних) економічних зон з-за меж МТУ, а також до товарів, які вивозяться з територій зазначених зон за межі МТУ, не застосовуються заходи тарифного і нетарифного регулювання, якщо інше не передбачено законом:
- а) митний склад;
 - б) спеціальна митна зона;
 - в) магазин безмитної торгівлі;
 - г) транзит.
24. Спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для

міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі, – це:

- а) магазин безмитної торгівлі;
- б) митний склад;
- в) акцизний склад;
- г) спеціальна митна зона.

25. При митному режимі «тимчасове ввезення» (строк тимчасового ввезення товарів) встановлюється індивідуально органом доходів і зборів, але не повинен перевищувати:

- а) 1 року;
- б) 3 років;
- в) 5 років;
- г) граничного терміну не існує.

Ребуси

1	
2	
3	
4	
5	

18. Основні порушення у сфері оподаткування та відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства

Питання до семінару

1. Охарактеризуйте основні форми зменшення податкових платежів на підприємстві.
2. Назвіть основні форми оптимізації податкових платежів на підприємстві.
3. Поясніть, в чому полягає сутність уникнення від сплати податків. Чи є цей спосіб мінімізації податків легальним.
4. Поясніть, в чому полягає сутність ухилення від сплати податків. Чи є цей спосіб мінімізації податків легальним.
5. Охарактеризуйте основні види відповідальності за порушення податкового законодавства.
6. Охарактеризуйте фінансову відповідальність за порушення податкового законодавства.
7. Охарактеризуйте адміністративну відповідальність за порушення податкового законодавства.
8. Охарактеризуйте кримінальну відповідальність за порушення податкового законодавства.

Практичні завдання

1. Наведіть приклади уникнення від сплати податків.
2. Наведіть приклади ухилення від сплати податків.
3. Наведіть приклади податкової оптимізації.
4. Напишіть есе на тему: «Причини ухилення від сплати податків в Україні».

Ребуси

1	
2	

3	
4	
5	

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Виникнення та розвиток податків, етапи становлення.
2. Податки як соціально-економічна категорія та їх подвійний характер.
3. Функції податків.
4. Елементи податку та їх характеристика.
5. Принципи та способи стягнення податків.
6. Класифікація податків.
7. Сутність понять «податок», «збір», «внесок»: спільне та відмінне.
8. Податкова система, система податків і зборів, система оподаткування.
9. Податкове законодавство.
10. ДПС України: етапи реформування.
11. ДПС України: структура, функції та завдання.
12. Податкова міліція: обов'язки, права, функції, реформа.
13. ПДФО: платники, об'єкт, база, ставки, податковий період, відповідальність.
14. Податкова соціальна пільга.
15. Податкова знижка при розрахунку ПДФО.
16. Військовий збір: історія запровадження в Україні та основні елементи.
17. Єдиний соціальний внесок: основні елементи та можливість добровільної участі у системі ЗОДСС.
18. ППП: основні елементи.
19. Податкові різниці.
20. Податок на виведений капітал як альтернатива податку на прибуток підприємств: сутність, зарубіжний досвід, доцільність і можливість запровадження в Україні.
21. Екологічний податок: основні елементи.
22. Склад рентної плати.
23. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин.
24. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.
25. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України.
26. Рентна плата за спеціальне використання води.
27. Рентна плати за спеціальне використання лісових ресурсів.
28. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

29. Склад податку на майно.
30. Транспортний податок.
31. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
32. Плата за землю.
33. Плата за землею: склад, податковий період, порядок обчислення та строк сплати.
34. Земельний податок: основні елементи.
35. Орендна плата: сутність та платник, об'єкт оподаткування та її розмір.
36. Туристичний збір.
37. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
38. Групи платників єдиного податку.
39. Види діяльності, які передбачають застосування спрощеної системи оподаткування та умови переходу на неї.
40. Суб'єкти господарювання, які не можуть бути платниками єдиного податку.
41. Податки, які замінює єдиний податок.
42. ПДВ: платники, об'єкт та база оподаткування, ставки, базовий податковий (звітний) період, порядок подання звітності та сплати.
43. ПДВ: реєстрація платників та відповідальність за порушення податкового законодавства в сфері ПДВ.
44. Акцизний податок: сутність та етапи становлення в Україні, підакцизні товари.
45. Акцизний податок: платники, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставки.
46. Акцизний податок: порядок обчислення, дата виникнення податкових зобов'язань, порядок і строк сплати.
47. Маркування підакцизних товарів.
48. Акцизні склади.
49. Акцизна накладна.
50. Мито: сутність та види.
51. Мито: об'єкт та база оподаткування, ставки, строк і порядок сплати.
52. Митний контроль.
53. Митна декларація.
54. Митні платежі.
55. Податкова оптимізація: сутність та приклади.
56. Ухилення від сплати податків: сутність та приклади.
57. Уникнення від сплати податків: сутність та приклади.
58. Адміністративна відповідальність платників податків: види, приклади.
59. Фінансова відповідальність платників податків: види, приклади.
60. Кримінальна відповідальність платників податків: види, приклади.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавчі та нормативні акти:

1. Податковий кодекс України // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.

2. Митний кодекс України // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загально-обов'язкове державне соціальне страхування» // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>.

Основна література:

1. Варналій З. С., Романюк М. В. Податкова система : [підручник]. К. : Знання України, 2019. – 567 с.

2. Макурін А. А. Теорія оподаткування : навч. посіб. [Електронний ресурс] / А. А. Макурін; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2018. – 75 с.

3. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.

4. Суб'єкти господарювання: оподаткування, контроль та аудит : навчальний посібник / Г. М. Давидов, І. К. Дрозд, В. М. Іванков, О. Л. Макеєва, О. А. Магопець, Г. Б. Назарова, В. В. Шалімов, Н. С. Шалімова / за редакцією Г. М. Давидова. – К. : ТОВ Видавництво «Сова», 2016. – 590 с.

Додаткова література:

1. Коцупатрий М. М. Облік і звітність в оподаткуванні у схемах і таблицях : навч. посіб. / М. М. Коцупатрий, С. І. Ковач, К. В. Безверхий. – Київ : КНЕУ, 2015. – 196 с.

2. Податки в Україні: від теорії до практики : Навчальний курс, 1-е видання (українська версія) / Е. А. Воронская – Акцент ПП, 2018. – 464 с.

3. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система», [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. Спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А. В. – К., 2018. – 171 с.

4. Податкова система : навчальний посібник / [Баранова В. Г., Дубовик О. Ю., Хомутенко В. П. та ін.]; заред. В. Г. Баранової. – Одеса : ВМВ, 2014. – 344 с.

5. Податкова система [Текст] : Навчальний посібник. / за заг. ред. В. Л. Андрущенка – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.

6. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. П. В. Мельника. – К. : Кондор. – 2014. – 698 с.

7. Податкова система : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / [В. К. Хлівний, О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, А. В. Пислиця та ін.]. ; кер. авт. кол. В. К. Хлівний. – К. : КНЕУ, 2014. – 372 с.

8. Податкова система України: тренінг-курс: навч. посіб / О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, С. М. Кокшарова та ін. : за заг. ред. О. М. Тимченко; передм. Т. І. Єфименко. – К. : ДННУ «Акад. фін. Управління», 2012. – 656 с.

ДЛЯ НОТАТОК

Навчальне видання

**Світлана Миколаївна
ЛУШКО**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**з дисципліни:
«Податкова система»**

для студентів спеціальностей
071 «Облік і оподаткування»,
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
073 «Менеджмент»,
076 «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»

Випуск 319

Редактор *А. Бурмус*.
Технічний редактор *О. Петроченко*.
Комп'ютерна верстка *Д. Кардаш*.
Друк *С. Волинець*, фальцювально-палітурні роботи *О. Мішалкіна*.

Підп. до друку 04.02.2021
Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсет.
Гарнітура «Times New Roman». Друк ризограф.
Ум. друк. арк. 6,74. Обл.-вид. арк. 3,75.
Тираж 5 пр. Зам. № 6191.

Видавець і виготовлювач: ЧНУ ім. Петра Могили.
54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.
Тел.: 8 (0512) 50–03–32, 8 (0512) 76–55–81, e-mail: rector@chmnu.edu.ua.
Свідцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6124 від 05.04.2018.